

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

za Nemčijo:

celo leto skupaj naprej . . . K 50—
pol leta 25—
četrt leta 13—
na mesec 4.50—

celo leto naprej K 55—
za Ameriko in vse druge dežele
celo leto naprej K 60—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan svečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 vin. Poslano (enak prostor) 30 vin., parče in zahvale (enak prostor) 20 vin. Pri večjih insercijskih dogovorih.

Novi naročniki naj pošljejo naročninske račune po nakazni.
Na samo pismene naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 48—
pol leta 24—
četrt leta 12—
na mesec 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v l. nadstr. levo), telefon št. 34

Slovanska sobota v Ljubljani.

Slovanski dnevi so za nami. Z nepopisnim navdušenjem je Ljubljana pozdravljala slovanske goste, odposlance češkega in poljskega naroda ter zastopnike našega jugoslovanskega ljudstva, ki so vsi prihili v Ljubljano, da sodelujejo pri ustanovitvi Narodnega sveta in pri političnih posvetovanjih delegatov poljskega, češkega in jugoslovanskega naroda. Ljubljanski dnevi so nadaljevanje pravih historičnih dni, toda njih pomen je morda še dalekosežnejši, kajti na dan 17. avgusta je bila v Ljubljani ustanovljena trajna zveza med tremi zapadnimi slovanskimi narodi, ki se hočejo skupno boriti za svojo svobodo in si skupno urediti svojo bodočnost. Kdor je videl, kako je naše ljudstvo vzklinalo češkim zastopnikom, je moral spoznati, kako globoko je vkoreninjena ljubezen, ki veže danes neločljivo oba naroda; kdor je poslušal gromovite klice Poljakom, je spoznal, da se naši ljudje popolnoma zavedajo velikanskega pomena njihovega prihoda. Dobro je povedal ljubljanski župan dr. Tavčar, da smo v Ljubljani prvič slišali strunne koreke poljskih kohort v vrstah jednotne slovanske demokratične ideje in ni ga bilo srca, ki bi ne bilo glasno utripalo ob spoznanju, da je vpstavljen enotna slovanska fronta od Severnega do Jadranskega morja, fronta, ki je ne prode nobena sovražna sila.

Ne le pri sprejemu gostov v petek večer, tudi pri vsaki priliki v soboto in v nedeljo smo slišali naša zlasti na prijateljskem večeru v soboto v hotelu Unionu, so doživeli naši gostje take dokaze ljubezni in zaupanja našega naroda, da tako krasnih trenutkov morda še tudi Ljubljana ni imela, čeprav je vana izražati svoja slovanska čustva na manifestanten način. Sprejem poljskih in čeških gostov in jugoslovanskih odposlancev pri njihovem prihodu v unionsko dvorano se ne da popisati in večera ne bo pozabil nihče, ki je bil poleg in videl in slišal, kako so množice prepevale narodne himne in s kakim brezkončnim vzklikanjem in ploskanjem so sprejemale kratke nagovore posameznih narodnih voditeljev. Takega navdušenja ne more nihče vstvariti umetno; roditi se more le iz jasne zavesti in polnega srca.

Naši mili gostje so nam zatrijevali, da so očarani. Našli so v Ljubljani toliko iskrene ljubezni, da se je prej niso nadejali. Občutili so zlasti nežno skrb našega narodnega ženstva, ki je pod vodstvom gospe županje dr. Tavčarjeve vršilo v sedanjih časih izredno težko nalogo gazdarice. Ljubljanski dnevi jim ostanejo v trajnem spominu. Z radostjo beležimo to spricevalo poljskih in zlasti

čeških bratov, ki so nudili Jugoslovanom v svoji kraljevski Pragi že tako mnogokrat iskrene dokaze svoje ljubezni.

V tem nad vse razveseljivem ambijentu se je izvršila ustanovitev Narodnega sveta, seja Jugoslovanskega kluba in poljsko-češko-jugoslovanske politične konferenca. Moralnim uspehom ljubljanske slovanske sobote se je v polni meri pridružil tudi stvarni uspeh. Slovenija in Istra imata svoje vrhovno narodno zastopništvo, ki bo — kakor upamo — prav kmalu tvorilo integrirajočo celokupnega jugoslovanskega narodnega odbora. In to zastopništvo je sodelovalo že takoj po svoji ustanovitvi pri velehistoričnem činu, pri snovanju češko-poljske-jugoslovanske zveze, v kateri se je pridružil enotnemu postopanju Čehov in Jugoslovancev sedaj tudi veliki poljski narod s svojimi slavimi tradicijami, s svojo ogromno moralno silo in svojim bogatim izkustvom.

V skromnem dolenskem št. Janžu so se poklonili voditelji vseh treh bratskih narodov manom pokojnega dr. Kreka, ki je položil temeljne kamne političnim činom današnjih dni in katerega duh blagoslovlja tri bratske slovanske narode na skupni poti k svobodi.

Ustanovitev Narodnega Sveta.

V soboto dopoldne je bilo po obširnih in temeljitih razgovorih ustanovno zborovanje Narodnega sveta za Slovenijo in Istro zaključeno. Posvetovanja so se vršila v petek cel dan in v soboto dopoldne in so pokazala popolno enotnost naziranja glede vseh glavnih smernic. O zborovanju bo izdan še poseben komuniké.

Slovanska deputacija pri knezoškofu.

V soboto opoldne so posetili knezoškofa dr. Antona B. Jegliča odposlanci vseh treh v Ljubljani zastopanih narodov in sicer ekscelence Glombinski, František Stanek in dr. Joso Sunarič in se mu poklonili v imenu Poljakov, Čehov in Jugoslovancev. Poslanec Stanek je pozdravil knezoškofa kot cerkvenega kneza, kakršnega žal Čehi v svojih vrstah pogrešajo. Profesor Glombinski je častil jugoslovanskemu narodu, da ima med svojimi cerkvenimi poglavarji moža, ki stoji v svoji iskreni domovinski ljubezni v isti vrsti z najslavnejšimi poljskimi škofi. Dr. Sunarič je dal izraziti globokemu spoštovanju, ki ga goji ves

jugoslovan, narod brez razlike vere do cerkvenega kneza, kateri zasluži ime primasa Jugoslavije. Knezoškof dr. Jeglič se je ljubeznivo zahvalil za poklonitev, povdarjajoč, da tudi kot cerkveni knez vrši le svojo dolžnost, ako se kot veren sin svojega naroda postavlja v vrsto bojevnikov za pravice jugoslovanskega ljudstva; v izvrševanju te svoje velike dolžnosti hoče vztrajati do konca. Knezoškof je izrazil svoje veliko veselje, da so se sestali v Ljubljani zastopniki češkega, poljskega in jugoslovanskega naroda k slojennu delovanju in jim je želel pri tem delu obilo uspeha.

Sprejem slovanskih gostov pri županu.

Ob treh popoldne so obiskali poslanci profesor Glombinski, Stanek in dr. Sunarič ljubljanskega župana dr. Ivana Tavčarja, ki je sprejel zastopnike bratskih narodov v navzočnosti mnogih občinskih svetnikov. Poljski, češki in jugoslovanski odposlanci so se županu zahvalili za priščen sprejem in za gostoljubnost, s katero jih povsod sprejemajo. Izrazili so svoje občudovanje nad narodno zavednostjo slovanske Ljubljane. Po polurnem razgovoru so gostje zapustili mestno hišo.

Seja Jugoslovanskega kluba.

V soboto ob 3. popoldne se je sestala v srebrni dvorani hotela Union Jugoslovanski klub k plenarni seji, katere sta se udeležili tudi hrvaški saborski poslanec profesor Surmin in bosanski narodni voditelj dr. Joso Sunarič.

Načelnik dr. Korošec je v otvoritvenem govoru pozdravil ustanovitev Narodnega sveta za Slovenijo in Istro ter med plošnim pritrdjevanjem izrazil željo, da čim prej pride do ustanovitve skupnega Narodnega odbora za Slovenijo, Hrvate in Srbe.

Nato se je vršila živahna politična razprava, katere sta se udeležila tudi profesor Surmin in dr. Sunarič. Z ozirom na trpljenje v ozadju in na fronti, na obupne prehranjevalne razmere in na razne dogodke na vzhodu, dalje z ozirom na absolutistični režim v Bosni, na tamkaj vedno hujšo naraščajočo bedo in umiranje naše dece, zahteval klub sklicanje delegacij iz državnega zbora. Klub pa je proti takemu zasledanju parlamenta, ki naj bi imelo edini namen spraviti pod streho davčne predloge, temveč zahteval normalno zasledanje državnega zbora. Jugoslovanski klub ponovno protestira proti temu, da vlada onemogoča stik poslancev z ljudstvom, da zatira svobodo tiska ter prepoveduje je vsojakom čitanje narodnega časopisa.

V vseh vprašanjih se je pokazala popolna enotnost naziranja v klubu združenih poslancev.

Posvetovanje poljskih, čeških in jugoslovanskih politikov.

Po seji Jugoslovanskega kluba se je vršila konferenca poljskih, čeških in jugoslovanskih politikov. Posvetovanja so se udeležili poljski in češki delegati, poslanci Jugoslovanskega kluba, zastopniki koncentracijskih strank v Banovini in Bosni, zastopniki Narodne organizacije SHS za Dalmacijo, člani Narodnega sveta za Slovenijo in Istro ter nekateri posebno povabljeni politiki. Konferenco je otvoril poslanec dr. Korošec, ki je prečital sledeči pozdravni brzojav predsednika Poljskega kluba poslanca Tertila:

Žal ne morem priti. Pozdravljam Vas brate srčno. Edini smo z Vami v neločljivem vdanem spominu na velikega pokojnega poslanca in neumornega delavca dr. Kreka. — Tertil.

Navzoči so sprejeli ta pozdrav Kola poljskega z živahnim odobravanjem. Pozdravne brzojave so poslali nadalje poslanec p. Stojan ter več jugoslovanskih narodnih organizacij.

Za predsednike konference so bili izbrani poslanec Glombinski, Stanek in Korošec, za zapisničarje pa Kalina (za Čeha), dr. Czerniecki (za Poljake), dr. Ravnihar in dr. Petričič (za Jugoslovane).

Na to so referirali: poslanec Glombinski o ustavi jugoslovanske, poljske in češke države in o njih medsebojnem zveznem razmerju, poslanec V. Klofač o političnem položaju aliranih delegacij v bližnji dobi ter poslanec dr. Verstovšek o gospodarskih in kulturnih stikih med poljskim, češkim in jugoslovanskim narodom.

Po kratki debati je predsednik dr. Korošec ugotovil, da vlada v vseh bistvenih točkah popolno soglasje ter je dal izraziti globokemu prepričanju, da bo konferenca obrodila obilnega sadu. Na to je bilo posvetovanje ob 7. večer zaključeno.

O konferenci je bil izdan sledeči komuniké:

Konferenca, katere so se v Ljubljani dne 17. avgusta 1918 udeležili Poljaki, Čehoslovaki in Jugoslovani, se je baval z vsemi kulturnimi, političnimi, socialnimi in gospodarskimi problemi, ki se tičejo vresničnega samoodločbe udeleženi narodov, in iz vprašanj, kako naj se trajno uredi razmerje teh narodov med seboj.

Pri tem se je konstatirala popolna enodušnost vseh delegatov, tako v pravljanju načel, kakor tudi v vprašanju skupne taktike, s katero naj se doseže končni naš cilj.

Slovanski zastopniki — gostje slovanskega narodnega ženstva.

Kakor v petek zvečer, so bili slovanski delegati tudi v soboto opoldne in zvečer gostje slovanskega narodnega ženstva, ki jim je pod vodstvom gospe županje dr. Tavčarjeve priredilo v dvorani »Mladike« priprosto obed in skromno večerjo. Obdana od svojih vrlih pomočnic in od pestrega kroga dražestnih deklet v narodnih nošah, je pozdravila gospa županja ljube goste v vestibulu, ki je bil okusno dekoriran s cvetjem in preprogrami. V svojem kratkem nagovoru je dejala: »V zgodovinsko pomembnih dnevih vas iskreno pozdravljam, dragi bratje Čehi in Poljaki in vas, mili rojaki iz jugoslovanskih pokrajin. Pozdravljam vas v imenu slovanskih žen in deklet, ki želimo obilnega blagoslova vašim posvetovanjem.«

Gospodične v narodnih nošah so ponudile gostom kruha in soli, gospe pa so jih pospremile v obednico. Pri obedu samem je pozdravil goste ljubljanski poslanec dr. Ravnihar. V imenu Čehov je slavil poslanec Klofač, v imenu Poljakov pa profesor Glombinski slovansko narodno ženo, ki vzbujala občudovanje sveta s svojo borbo za narodno svobodo in je ponos in vzor vsemu slovanskemu ženstvu.

Pri večerji je pozdravil goste župan dr. Tavčar: »Dobro došli, mili gostje iz bratske poljske in češke dežele. Vas Hrvatov in Srbov ne pozdravljam posebej, saj vi ste tukaj domačini. Ljubljana vam je vsem pokazala, kako globoko umeva pomen vašega prihoda. Pozdravljala je z ljubeznijo vas voditelje pomenskega češkega naroda, s katerim smo si že dosedaj eni v bojih in zmagah. Vriskala pa je veselja, da se je v njenem zidovju prvič čul korak poljskih kohort v vrstah naše skupne armade. Blagoslovljen bodi dan, ko se v prestolici slovanskega dela našega jugoslovanskega naroda ustanavlja triumvirat češkega, poljskega in jugoslovanskega naroda, triumvirat, ki nam nudi novo jamstvo, da dosežemo naše velike skupne cilje.«

Za županom dr. Tavčarjem, katerega pozdravne besede so bile sprejete z viharim odobravanjem, je slavil poslanec Glombinski moč demokratične ideje, v katere znamenju bodo zmagali tudi Poljaki, Čehi in Jugoslovani. Češki posl. Fr. Franta se je v dovršenem slovanskem govoru spominjal trpljenja jugoslovanskega ljudstva, dr. Drinčević je nazdravil neločljivemu enotnemu postopanju vseh treh jugoslovanskih plemen, dr. Korošec pa je slavil slovansko ženo in napil gospe županje dr. Tavčarjevi, zasluženi organizatorici slovanskega ženstva, in gospe dr. Gregoričevi, ki je skupno z gospo

LISTEK.

Slovenci in slovanski kongres v Pragi l. 1848.

(Dalje.)

1. O pomenu Slovanov in avstrijski državi in njih medsebojnih razmerah.

V tako važnih časih, ko se je del države, lombardsko-beneško kraljestvo, odtrgal (od nas), ko je Nj. Vel. cesar za dobro spoznal, oditi iz svojega glavnega stolnega mesta (dvor je bil takrat v Inomostu, op. por.), ko med Jugoslovani in Madžari nastaja strašen boj, ki se bo razširil morda čez vso Ogrsko — v takih časih ne smemo biti mi avstrijski Slovani samo razkropljeni gledalci sedanjih dogodkov, ki spravljajo v negotovost ne le celoto, ampak tudi nadaljni obstoj države in nas lahko tudi navsezadnje vržejo v propast pogube, ako se z izrednimi in primernimi sredstvi ne zavarujemo.

Ko dunajski ministri pri Nj. Vel. cesarju niti toliko zaupanja niso vzbudili, da bi se bil z njimi posvetoval glede svojega odhoda — kako bi mogli mi slovanski narodi tem možem zaupati? Saj vemo, da čutijo vsi le nemško in da stoji na Dunaju pod vplivom stranke, ki ima pogubne nakane ne le proti revoluciji, ampak tudi proti Slovanom. Moramo sploh dvomiti, ali more se-

danje ali kako drugo ministristvo rešiti državo.

Rešitev je samo v ozki zvezi narodov. Ako narodi sami ne spoznajo, da se njih državni obstoj in njih ustavna svoboda da rešiti samo tedaj, ako se vsi združijo v zvezno državo, ni nobene človeške sile, ki bi jih k temu mogla prisiliti.

Na to skupno zadevo avstrijskih narodov se sklicujemo torej, ko predlagamo posebno slovanskim narodom države, da naj stopijo v narodno zvezo, da naj sklenejo dogovor na obrambo in odpor, da bi se mogla avstrijska država kot zvezna država okrepiti.

Zajamčimo si ustavno svobodo, ki jo je dal cesar, nedotakljivost narodnosti in se zavezujemo za bodoče čase k medsebojni pomoči, ako bi kateri iz členov zveze prišel v nevarnost glede ustavne svobode ali narodne samostojnosti, bodisi od tuje zunanje ali domače notranje strani.

S to zvezo k medsebojni obrambi, ki bi obsegala večjo polovico avstrijske države, dobi tudi celota in neodvisnost države novo poroštvo in svobodna zveza slovanskih avstrijskih narodov zagotovi cesarski kroni tudi takrat slavnosten sijaj, ako bi se hotel del države popolnoma odtrgati.

Sporazumljenje v pogojih, pod katerimi bi hoteli avstrijski narodi v enotno zvezno državo vstopiti, je tudi edino sredstvo, da se uravnajo narodni spori v državi in le s tem se moremo izogniti državljanski vojni in brezvladju. In ko bi se notranji mir ne dal vzdržati, moramo pričakovati, da bodo sile naro-

dov, ki so vstopili v zvezo, zadoščale, da se vzdržijo medsebojni red in da se ubranijo tujih napadov.

Prvo naše vprašanje se torej glasi: Ali ste, bratje, za to, da se sklene slovanska zveza k medsebojni obrambi in na kak način?

2. O razmerju slovanskih narodov k drugim narodom avstrijske države.

Naša zveza, zveza svobodnih slovanskih avstrijskih narodov, je zveza enakopravnih narodnosti. Torej je v nasprotju z njenim značajem, da bi hoteli podjarmljevati si druge narodnosti. Sami smo preveč dolgo nosili tuj jarem, da bi hoteli na drug narod prevaliti zlo, ki iz tega nastaja.

Osvojevalne vojne niso v naravi Slovanov in ako so se Slovani dali zanje uporabljati, se je to zgodilo zato, ker sami niso bili svobodni. Sedaj ko smo svobodni, nima noben narod avstrijske države vzroka, da ne bi verjel v iskrenost naših namenov.

Radl, od srca radi, podajamo roko vsem drugim narodom države, Nemcem, Madžarom in Valahom, ako hočejo z nami združiti svoje sile, da se zagotovi avstrijska zvezna država.

Avstrijski narodi vseh narodnosti sporazumimo se na narodnem zboru na Dunaju o medsebojnih naših zadevah z enakim številom zastopnikov, zagotovimo si med seboj enakopravnost, neodvisnost narodnosti in popolno notranjo svobodo. In združimo se v zvezno državo pod avstr. ces. kro-

no. Gotovo se zedinimo tudi glede sredstev s katerimi se da vzdržati tudi popolna neodvisnost države glede tujine. Iz tega bodo spoznali vsi avstr. narodi, da delamo dosledno, ko se izražamo javno tudi proti preganjanju slov. narodnosti na Ogrskem.

Vsem Slovakom in Rusinom, vsem Srbom in Hrvatom mora biti torej na prosto dano, da uživajo svojo državljansko svobodo, ki so jo sedaj dobili, da razvijajo svoje nar. pravice. Slovani na Ogrskem ne smejo ostati še nadalje narod, ki je od Madžarov zatiran. Tudi Ogrska ne sme poslej poznati drugih nego enakopravnih narodnosti.

Kakor mora Slovan na narodnem zboru na Dunaju poslušati nemške zastopnike v nemškem jeziku, tako mora tudi Nemec Slovana v njegovem jeziku poslušati, in enako pravico morajo imeti Slovani in Madžari v ogrskem zboru.

Znanje in razumevanje več jezikov je v vseh avstr. deželah neizogiben pogoj za te, ki hočejo v javnem življenju nastopati.

Naj presodijo Madžari te želje z ozirom na enakopravnost vseh narodnosti, da bodo pravičnejši svojim sodržavljanom.

Naj uravnajo narodnosti svoje spore še v pravi čas, kajti strašna vojna grozi, ako se narodi ne spravijo na ta način. In ako res pride k temu krvavemu boju, izjavljamo tu slavnostno, da se pridamo na stran svojih soplemenikov ne le za to, ker so bratovski narod, ampak tudi za to, ker je pravica na njih strani. Zato stavimo drugo vprašanje v tem smislu:

Pod kakimi pogoji zahtevamo ustanovitev avstr. zvezne države?

3. O sedanjem razmerju avstr. Slovanov do drugih Slovanov.

Iz političnih ozirov moremo le svoje vroe sočutje z vsemi našimi soplemeniki izraziti.

Ako bi se hotelo vpoštevat naše besede izven Avstrije, izjavili bi se za poravnano rusko-poljskega sporain za osvobodjenje Slovanov izpod turškega jarma. Med Rusini in Poljaki gre le za enakopravnost obeh narodnosti.

Ako se doseže ta enakopravnost, bo prišlo sporazumljenje med obema mogočnima narodoma samo po sebi. Naj bi solnce svobode, ki nam avstr. Slovanom na potu združenja sveti, privedlo tudi Ruse in Poljake v pristan miru. Da bi posebno ruski narod luč svobode čim prej v svoji domovini zagledal!

Slovanom v Turčiji bo kmalu udarila ura osvobođenja, kajti plemeniti srbski narod dviga prapor svobode vedno višje. Četa pod vodstvom takih junakov, kot so Srbi, hodi samo po potih zmage.

Ko si izvojujejo svobodo, objame tudi nje bratska vez slovanske zvezne države. Upamo, da prosvitljena saška vlada ne uniči mali neškodljivi narod lužičkih Srbov zato, ker se ne spominja na svoje slovansko pokolenje.

Z istim zaupanjem pričakujemo od Prusov, da opuste od svojega siste-

županjo prevzela težavno nalogo ga-
zarice. Poslanec Kalina je slavil v
krasni govoru spomin onih naših pra-
dedov, ki so prvi med nami dvigali pra-
por svobode in demokracije, ter spomin
mučenikov in žrtev poljskega, češkega
in jugoslovanskega naroda v tej veliki
vojni. Nazdravil je jugoslovanski mladi-
ni, ki bo v svobodi dokončala delo de-
mokratijske ideje. Kot zadnji govornik je
povdarjal poljski socijalist poslanec vi-
tez Moraczewski pomen skupnega boja
poljskega, češkega in jugoslovanskega
naroda za svobodo.

Slovanski gostje so zapustili goso-
ljudno stredo »Mladike«, očarani od lu-
bežnosti slovenskega ženstva, po-
novno zatrujajo, da jim ostanejo v ne-
izbrisnem spominu trenutki, ki so jih
preživeli v krog slovenskih žen in
deklet.

Slavosni večer v Unionu.

Za soboto zvečer ob pol 9. je bil
napovedan v veliki dvorani hotela Uni-
on komers na čisti gostom. Toda ljub-
ljansko c. kr. policijsko ravateljstvo je
komers prepovedalo. Vršiti bi se smel
le pod enim ednim pogojem, če bi —
molčali in se na komersu obnašali tako,
kakor Poljaki na Pruskem na svojih ne-
mih shodih. A ljudje so bili mnenja, da
si smejo za svoj denar izbirati gostilne,
kjer si hočejo in kakršne hočejo, in da
to policijo prav nič ne briga. In izbrali
so si Union. Bil je lep večer, sobota po
viru, pa si je vsak rad privoščil malo
razvedrila. Za to, samo za to se je na-
polnila ogromna Unionova dvorana do
zadnjega kotička. Da je vladalo med
mnogočrno slavosno razpoloženje, pač
policija ni mogla zabraniti; ravno tako
tudi ne, da to razpoloženje ne bi vzki-
pelo, ko so vstopili med njo narodni slo-
vanski tribuni. Celo dvorana je bila
morje navdušenja za Poljake, Čehe in
Srbo-Hrvate, na galeriji nad odrom pa
je pevski zbor dovršeno zapel »Ja-
dransko morje« in »Lepo našo domovi-
no«. Gostje, zastopniki strank in člani
Narodnega sveta so zasedli svoje po-
store. Ko se je vihar navdušenja pole-
gal, je vstal načelnik Jugoslovanskega
kluba in izjavil:

Prepovedano nam je govoriti, ni
nam pa prepovedano citati pisma. Po-
slal ga nam je prevzvišeni knezoškof
lubljanški. Pismo se glasi:

Slavni zbor!

Srčen pozdrav in obilen blagoslov
vsem slovenskim gostom z juga in se-
vera. Složno naprej v zmislu naših pa-
triotičnih majniških deklaracij, v slogi je
moč!

† Anton Bonaventura, škof.

Nepopisno navdušenje in burni ži-
vijo-klici so sledili temu pismu. Dr. Ko-
rošec pa je nadaljeval: Srce nam igra
veselja, ko vidimo med nami Čehe in Po-
ljake. Bratje so nam ne iz časov le-
pih vremen, ampak iz časa bojev in Ju-
goslovian je pripravil naj z njimi v smrt
za svobodo. Pogum naj velja! S svojim
navdušenjem ste pokazali, kako visoko
cenimo Čehe in Poljake, in ta njih obisk
nam dokazuje, da imamo na milijone so-
misljenikov za seboj, ki nas ne bodo za-
pustili. Zato kličemo: Živeli! Dobro-
došli!

Temu pozdravu gostov je sledilo
velikansko navdušenje navzočih, z ga-
lerije in po dvorani so pa stoji zapeli
»Hej Slovanec«.

Poslanec Kioiač je nazdravil
medsebojnemu bratstvu slovenskih na-
rodov, na kar je občinstvo burno po-
zdravilo Čehe, pevski zbor pa je zapel
»Kde domov mi je«. Nato so izpregovo-
rili še dr. Glombinski — na kar je pev-
ski zbor zapel poljsko himno »Z dimem
požarów« — načelnik Češkega svaza
poslanec Staněk, podpredsednik bo-
senskega sabora dr. Sunarić, ki je
nazdravil slovenskemu ženstvu.

Končno
sta govorila še češki poslanec Vaněk in
poslanec Rybář. Ob 11. uri je bil lep
večer zaključen.

matičnega potujočanja slovenskih
pokrajin v Šleziji, Lužici, v
zapadnih in vzhodnih Prusiji.

In kakšne so naše želje glede po-
vzdige slov. vede in umetnosti?
Na tem polju smo se mogli doslej svo-
bodnoje gibati in misel literarne vzaj-
jemnosti je bila že večkrat od učenja-
kov vseh slov. plemen izražena. Ako
podajamo svoje želje v tem oziru na
kratko, ne delamo tega za to, ker ne
cenimo morebiti dovolj duševnega dru-
žabnega življenja Slovanov, ampak ker
zadostuje, da samo naznačimo, kako
stvar splošno cenimo.

Naj v vseh slov. deželah pouk v
vseh slov. narečjih v vseh višjih šolah
postane redni predmet.

Naj se slov. učenjaki po vzoru laš-
kih in nemških vsako leto snidejo na
posvetovanje, da si povedo svoje
misli.

Naj zavodi za vedo in umetnost
v slov. deželah predvsem skrbje za raz-
voj slov. stvari. Na tem polju naj na-
stane svobodna konkurenca vseh Slo-
vanov brez ozira na vero. Na tem po-
lju bi se ne smeli vsaj sami omejevat.
Zato stavimo tretje vprašanje: Kake
želje imamo glede izvenav-
strijskih Slovanov in kakšne
da slov. veda in umetnost naj-
bolj pospeševati?

4. Razmerje avstr. Slovanov k drugim
evropskim neslovanskim narodom.

Predvsem je važno razmerje
avstr. Slovanov do Nemčije,
o katerem je treba zdaj razpravljati.
Nemčija zahteva velik del avstr. drža-

Odkritje Krekove spomin- ske plošče v St. Janžu.

Triumfalna vožnja slovanskih gostov
po Dolenjskem.

V nedeljo, dne 18. avgusta je bilo
določeno o opoldanskem urah odkritje
spominke plošče na župnišču v St.
Janžu, kjer je izdihnil dr. Krek. Na do-
lenjski vlak, ki je odšel iz Ljubljane
proti 8. uri zjutraj, je navelilo veliko
občinstva, da so bili v trenutku vsi vo-
zovi nenavadno dolgega vlaka polni.
Spotoma so vstopali na vseh postajah
ljudje, ki so pihali na spominsko
slavnost za rajnim dr. Krekom, ki je
bila obenem manifestacijska slavnost
zaveznitva treh narodov Čeh - Slo-
vakov, Poljakov in Jugoslovianov

Ljudstvo se je o-
bro zavedalo velikanske važnosti teh
slavnostnih ur in je z navdušenjem po-
zdravljalo ob celi progi s holmov in
grčev, s stolpov, s cest in travnikov,
posebno pa na postajališčih došle po-
slance, v prvi vrsti zastopnike čehoslo-
vaškega in poljskega naroda.

Že na ljubljanskem kolodvoru je
bil pozdrav gostov nad vse prisrčen.
Na dolenjskem kolodvoru se je bila
kljub še precej zgodnji jutranji uri
zbrala velika množica ljudstva, zlasti
žena in deklet v narodnih nošah ter je
ljudstvo s cvetjem in z zastavami po-
zdravljalo poslance Jugoslovanskega
kluba, zastopnike Narodnega sveta in
njih goste. Enako je bilo na vseh posta-
jah na dolenjski progi, tako v Smarju,
kakor tudi na Grosuplem. Tu je vrl do-
lenjski kmet pozdravil došle člane Na-
rodnega sveta, Jugoslovanskega kluba,
Čehe in Poljake v imenu občine in v
imenu Dolenjske. V svojem pozdrav-
nem nagovoru je naglašal potrebo
skupnega nastopa slovanskih narodov,
zlasti v sedanjih hudih in odločilnih ča-
sih. Le v složenem, skupnem delovanju
moremo dobiti zmago v naši bitki za
ujediničenje Srbov, Hrvatov in Slo-
vencev.

Za njegove močate in jedrnathe be-
sede se je zahvalil načelnik Jugoslo-
vanskega kluba in načelnik Narodnega
sveta dr. Korošec, poudarjajoč, da je
došla mnogo stoglava množica s svojim
prihodom in s svojim pozdravom po-
kazala, da je ene misli s svojimi poslanci
in da odobrava njihovo delovanje.

Poslanec ekscelenca Glombinski je
izrazil razumevanje poljskega naroda,
ki spoznava veliko misel ujediničenja
vseh Jugoslovianov in ki obeta, da bo
storil vse, kar je v njegovi moči, da se
ta ideja uresniči.

V imenu Srbov in Hrvatov je po-
zdravil zbrani narod odposlanec Na-
rodne organizacije SHS, za Dalmacijo
de Grisogono.

S podobnimi odgovori so se po-
slanci in gosti oddolžili tudi na drugih
postajah nad vse prisrčnim sprejemom,
ki jih je prirejal ljudstvo. Povsod so
prišle žene in dekleta v narodnih no-
šah, otroci in fantje s trobojnicami in
prepevanja naših narodnih himen ni bi-
lo konca na celi progi. Cvetje se je
vzpalo v vozove ter zagrnilo zastopni-
ke treh zaveznih narodov. Vsa okna
pri vozovih, v katerih so se vozili po-
slanci, so bila že takoj na prvih posta-
jah okrašena s cvetjem in krog s cveticami
in vsakemu poslancu so pripenjale žene
in dekleta, kjer so se mogli pokazati
med občinstvo, cvetja in travkov. Vasi
in zaselja ob vsej progi so imela raz-
obežene naše trobojnice in z daljnih
grčev so plapolale s cerkvenih stolpov
gostom nasproti barve našega naroda.
Obilo prilike so imeli Čehi in Poljaki,
videti in si ogledati že med vožnjo na-

ve kot svoj delez. Avstr. zvezne države
morejo seveda stopiti v diplomatsko
zvezo z Nemčijo kot popolnoma samo-
stojne dežele, naj je Nemčija zveza na-
rodov ali knezov. Toda mi avstr. Slo-
vani ne moremo dopustiti, da bi kršili
samostojnost avstr. države s tem, da bi
se sami ali pa da bi druge dele države
pripojili k tuji državi. Nikdar in nikoli
ne priznamo pokroviteljstva Nemčije
nad nami.

Cesar in kralj Ferdinand ostane naš
edini vladar kot doslej, nad njim ne
priznamo nobene druge oblasti, on je
edina glava naše države, med njim in
med nami ni drugega posredovalca raz-
ven naših parlamentov.

Ti predlagajo neposredno želje in
pritožbe narodov kralju in cesarju in on
edini potrjuje zakone, ki jih predlagajo
naši zbori. Nikoli ne priznamo
frankfurtskih sklepov. Zato
protestiramo slavnostno proti vsem in
vsakemu koraku, ki so se zgodili v Av-
striji za to, da se pošljejo poslanci v
frankfurtski parlament, bodisi z ved-
nostjo ministrstva ali brez njega.

Zanašamo se v tem oziru na so-
glasje vseh avstr. narodov, kajti ako
svoje zadeve prav razumejo, se mora-
jo izjaviti proti vsakemu tudi delnemu
podvrženju države pod Nemčijo. Po-
sebnost pa upamo v tem oziru v soglasje
slovanskih avstr. narodov, ki se gotovo
ne bodo odrekli v prospeh nemškega
naroda onega poročstva na korist svoje
narodnosti, ki jim ga je nedavno dal
Nj. M. cesar.

Zato z gotovostjo upamo, da bodo
si avstr. Slovani skupno odrekli ve-

šo lepo Dolenjsko, eno najrodovitnejših
pokrajin naše slovenske zemlje. Obilo
prilike so imeli Čeh - Slovaki in Po-
ljaki, primerjati delo našega kmeta z
delom svojega domačega kmetovalca,
obilo prilike pa so imeli tudi vogle-
dati v dušo tega našega kmeta, ki ob
vsem trdem in napornem delu za svoj
obstanek ni pozabil na delo za svoj
narod in čigar duša se je vnela v mo-
gačnem navdušenju za ideal svobode
ter razumeva tudi težnje, ki so zbližale
narod Čeh - Slovakov, Poljakov in
Jugoslovianov k skupnemu nastopu.
Imeli so tudi priliko, spoznati zlato
dušo naše kmetice, ki je pustila dom,
da prihiči pozdravit mile goste. Kmetka
dekleta in tržanke, nosili so jim cvetja,
da ni bilo razlike med njimi, so na
naisiajnejši način pokazale gostom,
kako globoko je vkoreninjena tudi v
našem ženskem svetu demokratična in
narodna misel. Otroci so tekmovali,
kdo bi prvi storil kateremu izmed go-
stov kako ljubav, nosili so jim cvetja,
stiskali jim roke in se jih dotikali samo
iz ljubezni do misli, katero so, dasirav-
no še ne popolnoma zavedno, že začeli
slutiti in spoznavati. Prepričati so se
mogli naši gostje, da je vera v lepšo
bodočnost našega naroda prodira v
zadno vas in v zadnjo koč in da je ni
moči, ki bi mogla našemu ljudstvu iz-
trgati to globoko prepričanje iz src.

V žalni je pozdravil došle goste
zbor žena, iz katerih srede je ena iz-
med došlih nagovorila poslance Jugo-
slovanskega kluba in njih goste. Enako
je bilo tudi v Višnji gori in Za-
tični. V Višnji gori se je pridružil
izletnikom v St. Janž zelo veliko šte-
vilo novih častilcev ideje pokojnega dr.
Kreka. Vstopila je tudi višnjegorska
godba, ki je zaigrala na kolodvoru
našo narodno himno.

V Trebnjem. Vlak je pripeljal
na postajo mimo goste vrste žena in
deklet v narodnih nošah in nebrojne
množice naroda. V vzornem redu je
počkala vsa vrsta sto in stoglavega
občinstva, da se je vlak ustavil in da
so poslanci izstopili. Že prej ob prihodu
vlaka je donelo navdušeno pozdravljanje
gostom nasproti. Ko pa je ljudstvo
zagledalo načelnika Jugoslovanskega
kluba dr. Korošca v spremstvu načel-
nika Češkega svaza Františka Staněka
in poslance dr. Glombinskega, je
šlo kakor vihar navdušenja skozi vse
mase. Gospodična Angelica Springer je
pozdravila došle goste v imenu vsega
prebivalstva iz Trebnjega, zahvaljujoč
se jim, da pridejo počastiti spomin dr.
Kreka. Dala je izraza volji vsega nar-
oda po svobodi, ujediničenju in neodvis-
nosti ter veselju ljudstva, da vidi po-
slance v taki edinstvi ne samo med se-
boj, marveč tudi z ostalimi slovanskimi
narod. Pevski zbor je zapel »Lepo
našo domovino« in z vseh strani se je
vsulo cvetje na izletnike.

Na nagovor je odgovoril kot prvi
načelnik Češkega svaza posl. Staněk,
izražajoč veselje nad navdušenjem ne-
preglednih mas ljudstva za jugoslovansko
in vobče slovansko idejo. Zahvalil
se je zlasti ženskem svetu za prisrčne
pozdrave. Kot drugi je nagovoril ljud-
stvo bivši minister Glombinski; izrekel
je prepričanje, da morata oba naroda
skupaj s čeh - slovanskim narodom do-
seči svoj cilj. Govoril je nato dr. Ver-
stovšek v imenu Jugoslovanskega
kluba, izražajoč svojo radost, da je
bilo poslancem Jugoslovanskega kluba
mogoče pokazati gostom, kako čuti na-
rod za veliko idejo, katero zastopa Ju-
goslovanska delegacija v državnem
zboru. Poslanec dr. Sunarić je izražal
radost nad tem, da moremo pokazati
našim skupnim sovražnikom krepko vo-
ljo jugoslovanskega naroda.

Med nagovorom in odgovori je v
vlak razdelila posebna skupina narod-
nih žen in deklet v narodnih nošah med
poslance mal zajtrk v vinom in kruhom
ter si s tem iztekla zahvalo od vožnje
in pozdravljanja precej izmučenih iz-
letnikov. Sprejem in pogostitev poslan-
cev je aranžirala soproga veleposestni-
ka in gostilničarja g. Alojza Pavlina,
kateri gre za ta lep čim slovenske go-
stoljubnosti prva zahvala.

Ijavo sklepom frankfurtskega parlamen-
ta, v kateremkoli delu slovanske Av-
strije.

Zatorej stavimo četrto vprašanje:
Ali imajo sklepi frankfurtskega
parlamenta za kate-
riko del slovanske Avstrije
pravno veljavo? Ako nimajo,
na kak način naj od naše strani
proti temu protestiramo?

V.

Podali smo predlog za važno delo,
za novo sestavo Avstrije, da se izpre-
meni v zvezno državo. Seveda je to le
predlog, zato predlagamo, da bi te naše
želje, ako bodo v vseh treh zborih pri-
znane, posebna deputacija Nj. M.
cesarju na znanje dala. Za najvišje po-
trjenje pa morejo prositi zakonito vo-
voljeni zastopniki narodov na (dež.)
zborih, ako zbori te naše sklepe kot
predloge za zakon sprejmejo.

Končno torej peto vprašanje: Ali
naj posebna deputacija poda
Nj. C. M. te od našega zbora
splošno priznane sklepe?

V Pragi 27. maja 1848.

Od pripravjalnega shoda
za slovanski shod.

To je bil torej »program predme-
tov«. Vlak je imel ta vprašanja
zase razpravljati. V naslednjem bomo
videli, kako je naš jugoslovanski zbor
ta vprašanja rešil. Kakor vidite, se je
imela tu odločiti cela naša bodočnost.

Iz Trebnjega je vlak odpeljal po
stranski progi proti St. Janžu. Vlak je
sopihal v vročem opoldanskem solncu
proti severo - vzhodu. Na pol poti v
Mirno pa mu je zmanjkalo sape, vedno
počasneje je lezel navkreber in končno
je obšel sredi proge med skalami. To
neljubno zamudo bi bila državna želez-
nica prav lahko preprečila, če bi bila
imela le nekaj dobre volje. Vlak so mo-
rali razdeliti na dva dela ter je ostal
drugi del na progi, prvi del vlaka pa se
je odpeljal naprej do Mirne. Tam je po-
čakal, da je stroj privlekel še drugi del
vlaka čez klanec. Kakor basen krasen
je bil sprejem na tej majhni postaji.
Skupina narodne dece s trobojnicami
in deloma tudi v narodnih nošah je po-
zdravila izletnike in otroci so zapeli s
svojimi zvončnimi glasovi ljubko »Lepo
našo domovino«. Poslanci so izstopili
ter se prisrčno zahvalili otrokom za
krasni sprejem in načelnik Jugoslovans-
kega kluba dr. Korošec je nagovoril
došlo ljudstvo. V imenu okolice je pes-
nik Franjo Neubauer, ki je tudi
aranžiral ves ta ljubki sprejem, prečital
sleden pesem:

Prihajate nam od povsod
slavit moža, ki večno spava.
Nad grobom pa žari mu slava
in rod njegov praznuje god
življenja in vstajenja
iz robskega trpljenja.
Ker on se več ne prebudi,
pa narodu bodite Vi
borilec in buditelj,
vodnik in učitelj,
da narod neha biti sluga,
da bo pogumen in krepak.
Pozdravljeni Čeh nam in Poljak,
pozdravljeni nam mili gosti!
Vaš pot naj bo triumf idej,
ki pot nam kažejo naprej
do lepše sreče in prostosti!
pozdravljeni nam mili gosti!

V Šent Janžu.

Mnogo Ljubljančanov se je pripelja-
lo v St. Janž že z večernim vlakom v
soboto. V zgodnjih nedeljskih jutranjih
urah pa so pričele prihajati številne
množice ljudstva od vseh strani, deloma
peš, deloma na vozovih, ki so bili okra-
šeni s trobojnicami in zelenjem. Proti
šesti uri je prispelo čez Zidan most nad
60 Hrvatov in Hrvatice v krasnih kmet-
skih narodnih nošah. Na slavnost je do-
šla tudi stotnja madžarskih vojakov z
dvema strojnima puškama in cela četa
oročnikov. Dolgočasili so se ves dan in
kopali krompir po bližnjih njivah. Druge
škode ni bilo. Ob 11. uri je bila slovesna
maša za dr. Kreka. Med mašo je imel
krasen cerkven govor mestni župnik in
pisatelj F. S. Finžgar.

Po odkritju so se množice odpravi-
le na travnik, kjer so stali pavilioni z
različnimi okrepčili, in razvila se je ži-
vahna, neprisliljena zabava. Za razved-
rilo in spremembo je skrbela višnjegor-
ska godba izobraževalnega društva ter
železničarska godba iz Zidanega mosta.
Ko se je zmrčilo, so se gostje začeli
razhajati. Večina poslancev se je
odpeljala še isti večer, nekateri pa so
prenočili v St. Janžu in se odpeljali dan-
es zjutraj. Med njimi so bili tudi poslanci
Staněk, Sedlak, Kalina, Bradač, Va-
něk, Korošec, Rybář.

Medtem ko so gostje čakali, da lo-
komotiva privleče tudi drugi del vlaka,
je koncertirala višnjegorska godba.
Med navdušenimi ovacijami ljudstva je
končno vlak krenil naprej, povsodi po-
zdravljan. Namesto okrog poldneva je
dospel vlak šele proti 2. uri popoldne
na postajo v St. Janž. Tudi tu nepre-
gledna množica ljudstva, zlasti žena,
deklet in otrok v narodnih nošah, pre-
pevajočih »Lepo našo domovino«. Izra-
ze kolodvora pa je bilo že videti cele vrste
nasajenih bajonetov. Po cesti ka-
mor si pogledal orožnik in vojak. Na-
vzlic tem izizvalnim odredbam politič-
nih oblasti je ljudstvo ohranilo mirno
kri in pozdrav župana šentjanškega se
je mogel izvršiti popolnoma nemoteno,
kakor se je sploh vsa slavnost izvršila
nad vse sijajno in v popolnem in neska-
plenem redu. Županu je odzdravil v
imenu vseh došlih gostov načelnik Ju-
goslovanskega kluba in Narodnega sve-
ta dr. Korošec, zahvaljujoč se mu za
krasen sprejem. Ob petju »Lepe naše
domovine« so odšli gostje s kolodvora,
kjer jih je čakala na cesti nepregledna
vrsta z narodnimi zastavami, zelenjem
in cvetjem okrašenih vozov. Mnogi vo-
zovi so nosili poleg tega tudi napise,
nanašajoče se na vzajemnost med slo-
vanskimi narodi na bratsko ljubezen
do Čeh - Slovakov in Poljakov in na
ednost s Srbi in Hrvati ter na našo
bodočo Jugoslavijo. Zastave v barvah
našega trobojnega naroda so vihrale z
vozov in pred sprevedom gostov v St.
Janž so nosili fantje na visokih drogo-
vih velike slovenske trobojnice. Ko so
zasedli gostje vozove, katerih je bilo
zelo veliko število, a vendar mnogo,
mnogo premalo, da bi bili naši vsi po-
stora, se je začel sprevod pomikati na-
vzgor proti St. Janžu. Na čelu sprevoda
je koralala mladina in fantje, za
njimi gasilci iz Višnje gore, nato drugi
posetniki in vozovi ter godba iz Višnje
gore, nakar so prišli na vozovih in de-
loma tudi peš poslanci in drugi poset-
niki iz Ljubljane, Crnomlja, Metlike, iz
Novega mesta, z vseh postaj ob dolen-
jski železnici ter številni gostje iz Hr-
vatske. V pekočem opoldanskem solncu
se je pomikal sprevod precej hitro pro-
ti St. Janžu, ki se je bil za sprejem
dragih gostov popolnoma odel v prazni-
čno obleko. Pred vhom v kraj so
nas pričakovali že prej došli gostje z
raznih naših pokrajin. Bili so tu zastop-
niki vseh slojev iz Celja, Laškega trga,
iz Zidanega mosta, Trbovelj, Brežic,
Sevnice, sploh iz vse Savinjske in Sav-
ske doline ter mnogi zastopniki hrvat-
skega naroda. Bili so tu Hrvatje pod
vodstvom župnika Štepanca iz Brodu.

ca, urednik »Novin« Brozovič, upravi-
telj Šlibar iz Novih Dvorov, tajnik hr-
vatskega sokolskega saveza v Zagrebu
Uličnik, član uredništva »Hrvatske Dr-
žave« Semič ter Pero Rebulja. Tudi iz
Mokronoga so pričakovale tu goste
žene v narodnih nošah ter sta si iztekli
za udeležbo iz Mokronoga posebnih
zaslug ge. Mici Souvanova in dr. Če-
šarkova. Tu je čakala goste tudi želez-
ničarska godba iz Zidanega mosta.
Godbi, iz Višnje gore in zidanmoška
godba, sta si vrlo odgovarjali. Ob vho-
du v kraj je čakal goste pester špalir
žena in deklet v narodnih nošah, ki so
pozdravile došle goste z navdušenimi
klici, z mahanjem zastav ter jih obse-
pile s cvetjem in jim pripenjale cvetje
in spominske trakove za slavnost od-
kritja Krekove plošče.

Župnik Bajc je pozdravil došle
goste ter jih povabil, da naj se udeležijo
božje službe in odkritja spomenika.

Za pozdrave se mu je zahvalil v
imenu Čehov načelnik Češkega svaza
František Staněk, v imenu Poljakov
bivši minister Glombinski, za Jugoslo-
vanski klub pa načelnik dr. Korošec.

Nato se je vršila kratka božja
služba, katere so se udeležili gostje,
kolikor jih je mogla obseči mala župna
cerkev. Pri božji službi je pel zbor
izbrano skladbo, v kateri se je zlasti
odlikovala s svojim prikupljivim in lepo
izloženim glasom solistka.

Odkritje spominke plošče.

Po opravljeni maši so odšli gostje
pred župnišče, kjer je bil postavljen go-
vorniški oder. Kakor že omenjeno, je tu-
di tu stalo vsepolno orožnikov in voja-
kov, seveda ne iz ljubezni do jugoslo-
vanske ideje, kar se je takoj spoznalo
na nasajenih bajonetih. Župniku Bajcu
je oblast govor cenzurirala, prepoveda-
ni so bili vsi drugi slavnostni govori ter
se je mogla torej slavnost odkritja spo-
minke plošče izvršiti le v skromnih
oblikah, zato pa ob tem večji udeležbi
ljudstva. Če računamo, da je bilo ta dan
zbranih v St. Janžu kakih 10.000 ljudi,
s to številko gotovo nismo posegli pre-
visoko.

Godba je zaigrala slovesen koral in
na govorniški oder je stopil župnik Ba-
jec, ki je prisrčno pozdravil bratski čeh-
slovaški in poljski narod ter njih za-
stopnike, zlasti načelnika Češkega Sva-
za Františka Staněka, naglašajoč, da ga
veseli, da mu more pokazati, kako glo-
boko je segla ideja pokojnega dr. Kreka,
da je ne le med intelligenco, marveč
tudi v priprosti kmečki stan in med
obrtnike in delavce. Pozdravil je Po-
ljake, na čelu jim dr. Glombinskega.
Bratov Hrvatov in Srbov mi ni treba
pozdravljati, ker ne prihajajo kot gostje,
marveč kot sinovi iste matere. Ista hi-
ša, za katero je naredila načrt jugoslo-
vanska deklaracija in katero zdajdo tei
so jo že skoraj dozdajali naši zastopniki,
ta hiša bo sezidana za nas vse, Hrvate,
Srbe in Slovence. V tej hiši bomo skup-
no stanovali, skupno delali, skupno se
veselili in če treba, tudi skupno žalovali.
Pozdravlja državne poslance, zlasti na-
čelnika Jugoslovanskega kluba in Na-
rodnega sveta dr. Korošca. Trpeli smo
kot sužnji, že smo mislili, da nam ne za-
sije nikdar več solnce. Toda prišla je
rešilna beseda, izpregovoril jo je pokoi-
ni dr. Krek, kateremu odkrivamo spo-
menik in stoletna tema, ki je obdajala
naš narod, se je umaknila svetlobi in
končala se je doba našega hlapčevstva.
Delali smo in trpeli, za to nam je bilo
plačilo solza in jok. V tem stanju nas
je zalotila svetovna vojna. Zdelo se je,
da nam je izkopan že grob, a prišel je
mož, ki nam je obrisal solze in dvignil
smo se, da smo ga slišali in videli in za-
klical je tako jasno in glasno, da so ga
slišali vsi in odprli se nam je mir srč-
nosti in poguma v lastno moč. Tako smo
se našli Srbi, Hrvati in Slovenci in ko
smo se ozrli okrog sebe, smo videli tu
še Čehe in Poljake ter spoznali, da nam
je rešitev, samo če stopimo tudi z njimi
v najožjo zvezo. Danes je izpolnjena tu-
di ta prisrčna želja dr. Kreka. Misel svo-
bode je prodira tako globoko v naš na-
rod, da je znana v zadnji koč in da je
zrasla z dušo vsega naroda. Danes pa
nam stoji na strani tudi zastopniki mo-
gčnih bratskih narodov Čehov in Po-
ljakov. Župnik Bajc je končal svoj govor
s pozivom na prisrčno k zvestobi za mi-
sel svobode.

Na to je sporočil župan šentjanški,
da je občinski svet sklenil, prevzeti v
last in skrb spominsko ploščo, vzidano
na župnišču.

Govorili so na to v kratkih besedah
k ljudstvu, spominjajoč se umrlega
Kreka, še poslanci dr. Glombinski, Fran-
tišek Staněk in poslanec Sedlak ter na-
čelnik Jugoslovanskega kluba dr. Ko-
rošec.

Spominska plošča, vzidana na šent-
janškem župnišču, kaže pokojnega dr.
Kreka v profilni sliki, izdelani od kiparja
Dolinarja, z napisom: V tej hiši je umrl
dne 8. oktobra 1917 dr. Janez Ev. Krek.

Po odkritju spominke plošče se je
vrnil v župnišču skupen obed oficijelnih
odposlancev, na katerem je župnik Bajc
kot gospodar hiše, nazdravil bratskemu
poljskemu narodu in Čehom, zastopni-
kom Hrvatov in Srbov, kot sinovom iste
matere, starosti kranjskih politikov
dovornemu svetniku pl. Sukljuetu in žu-
panu dr. Ivanu Tavčarju, ki župa-
nu stolnega mesta in kot predsedniku
JDS.

Poslanec Glombinski se je župniku
zahvalil v imenu gostov za prijazni
sprejem, na kar je pozdravil

Povratek v Ljubljano.

Kmalu po 5. uri popoldne so se pričeli gostje že zopet poslati iz prijaznega St. Janža, da se vrnejo na svoje domove. Cesta se je začela polagoma polniti z vračajočimi se gosti in tudi neprosto voljni gosti-vojaki so odkorakali proti kolodvoru, ki je bil zastražen kakor pred tisočimi sovražniki. Mnogo gostov je ostalo v St. Janžu, med njimi tudi več poslancev, ki se vrnejo preko Zidanega mosta v Ljubljano. Tudi pot naših poslancev in njih gostov iz St. Janža nazaj je bila prava triumfalna pot ter je poslance sprejemalo ljudstvo na vseh postajah z velikanskim navdušenjem, s cvetenjem in petjem naših narodnih himen. Kjer je postal vlak deli časa, so morali poslanci ljudstvo ogovoriti in po vsej progi je pozdravljalo staro in mlado vračajoče se izletnike kar najpriprčnejše. Ko se je napravljen večer, so zaiskrili na hribih in bregovih kresovi, kar se je posebno učinkovito videlo pri boštanjski graščini. Tudi po nizavah so goreli tu in tam kresovi. Zlasti velik naval občinstva je bil došel v Trebnjem, Višnji gori, Grosupljem in na državnem kolodvoru v Ljubljani. Tako se je končal tudi dan odkritja Krekovega spomenika brez najmanjše disharmonije v najlepšem redu, v veselje našim gostom in v čast našemu ljudstvu.

Slovanski voditelji o svojem posetu Slovenije.

Voditelji Čehov in Poljakov zapuščajo slovenska tla. Ob slovesu jim slovensko ljudstvo še enkrat izreka svoje spoštovanje ter jim narača prisrčne pozdrave, ki jih naj ponesejo tja na slovanski sever, poljskemu in češkemu narodu, s katerima se čutimo spojene z vezmi ljubezni in enake usode.

Radostno beležimo, da odhajajo slovanski gostje zadovoljni v svojo domovino. Vsi brez izjeme izjavljajo, da jim ostanejo dnevi, ki so jih preživeli v naši sredi, v neizbrisnem spominu. Imeli smo opetovano priliko z njimi govoriti in od njihovih voditeljev smo si izposlili par besed, da jih objavimo v našem listu.

Razgovor z ekscelenco Glombinskim.

Vozili smo se iz St. Janža v Ljubljano. Zunaj so doneli navdušeni klici našega ljudstva »Živeli Poljaki!« in vedno znova je orila slovenska in slovanska pesem. »Kaj Vam naj rečem predvsem?« nas je vprašal mož, ki je brezdomno eden najodličnejših poljskih političnih talentov, bivši železniški minister, vseučiliški profesor, poslanec dr. Stanislav Glombinski. »Poglejte Vaše ljudstvo in bodite ponosni. To Vaše priprosto ljudstvo je napravilo na nas Poljake največji in najgloblji vtis. Ne radi manifestacij, ki nam jih prireja, temveč radi svoje politične zrelosti. Ali smo presenečeni. Odkrito priznam, da se Poljaki dosedaj niso zavedali, da je slovensko ljudstvo, in ne le v Ljubljani, temveč tudi na kmetih, narodno tako probujeno in politično tako zrelo. Občudovali smo njegovo takt, njegovo mirnost, ki hladno odbija vsa izzivanja ter se ne da zapeljati v nobene ekscenze. Obžalovati je, da Vaše oblasti, mesto da bi se zanašale na ta takt slovenskega ljudstva, vedno znova grešijo proti najprimitivnejšim načelom politične modrosti.

Kratko bivanje med Vami nas je tudi uverilo, da narod globoko razumeva politiko svojega parlamentarnega zastopstva, združenega v Jugoslovanskem klubu in da jo brezpozorno odobrava. Z radostjo smo opazovali, kako se je v Vašem ljudstvu razvil čol solidarnosti s Čehi in Poljaki. To prijateljstvo in ta bratska vdanost nista le površna, obnašanje ljudstva nas je uverilo, da je globoko vkoreninjeno v srcu in duši slovenskega človeka. Izenadilo me je, kako pravilno ta slovenski človek sodi o političnih dogodkih, s kako živim interesom jih zasleduje, kako natančno je informiran o političnih dogodkih in kako živo se zanima za razmere tudi pri naših severnih Slovanih.

V Ljubljani ste v petek ustanovili Narodni Svet. Pomen tega čina je povzdignila in ojačila še politična konferenca čeških, poljskih in jugoslovanskih zastopnikov. V tej konferenci smo razpravljali o medsebojnih političnih, gospodarskih in kulturnih odnosih med našimi narodi ne le v sedanosti, temveč tudi v bodočnosti. Pokazalo se je, da smo si v vseh bistvenih vprašanjih edini.

Vračamo se izredno zadovoljni v svojo domovino in pozdravljamo zdravi, pošten in nadarjeni narod, ki, kakor mi Poljaki, ne odneha, dokler ne bo doseženo ujedinjenje in svoboda.

Grof Skarbek o pomenu slovenske sobote.

Vsepoljski voditelj poslanec grof Skarbek se je napram našemu uredniku izrazil o svojem posetu v Sloveniji tako - le:

Klobuk doli pred Vašim narodom. Govoril sem s priprostimi slovenskimi kmeti in z občudovanjem spoznal, kako globoko korenine je pognala med Vami nacionalna zavednost in kako neomajna je volja ljudstva, priboriti si samostojnost. Volja nam mora prinesiti svobodo - tako sem slišal iz ust Vaših priprostih ljudi.

Nad vse mi je bilo, ko sem videl, kako iskrene simpatije goji Vaš narod napram nam Poljakom in kako

izvrstno razumeva pomen zblizanja poljskega, češkega in jugoslovanskega naroda.

17. avgust je za nas in za Vas historičen dan. Vi ste si ustanovili Narodni Svet, skupno pa smo Poljaki, Čehi in Jugoslavi določili smernice naše kulturne, gospodarske in politične vzajemnosti. To niso teorije, to je praktična realna politika, ki nas mora pripeljati do cilja, za katerim moramo stremeti z združenimi silami. Kar smo v Pragi započeli, to smo uspešno nadaljevali v Ljubljani. Upam, da se kmalu vidimo v Krakovu.

Zopet obnova Gorisko - Gradišanske.

Gorica, 15. avg.

V enem zadnjih člankov smo navetovali našemu obnovitvenemu uradu v Gorici, po kateri poti bi si znal priboriti prepotrebne simpatije pri našem ljudstvu in najlažje ustreči zahtevam prebivalstva. Odpravilo naj se tuji inženirji, voditelji stavbenih ekspozitur, ki niso zmogli slovenskega jezika in ki vsled tega tudi nimašo sreča za vso našo bedo. Vpoštevajo naj se po drugi strani pa tudi naša domača podjetja in naj se ne favorizirajo tuje, nedomače tvrdke.

Je pa še druga stvar, katere obnovitveni urad nikakor ne bi smel pogrešati in to je čut pravčnosti. Postavljen je kot tak za vso našo deželo, v kateri prebivata dva avtohtona naroda, Slovenci in Furlani, in katerega se pridružuje še pešiča nemških aristokratskih posestnikov in nemških priseljenih uradnikov. Kaj bi rekel sin, opazovaje dan na dan, kako skrbje njegovi lastni starši samo za druge otroke, kako jih ljubijo in negujejo, kako jim berejo vsak željo iz oči ter jih obisipajo z vsemi možnimi dobrotami tega sveta, med tem ko njega popolnoma zanemarijo? S časom bi začel sovraživati svoje brate in bi slednji izgubil vso ljubezen do roditeljev. In ta zanemarjeni sin je - gorški Slovenec.

Kolikokrat smo se že prepričali o dvojnem meri, ki vlada pri izvedenih uradih, pisalo se je o tem po časopisju in pribilo naše zastopstvenje pri razdeljevanju aprovizacij, semen, živine in poljskega orodja. Kaj je vse to pomagalo? Nič! Naše besede so bile celo pravi kolomaz za vagona, ki so drdrali polni vsakovrstnih dobrot, v Furlanijo. Nismo se tako zaslepljeni, da bi ne privoščili svojim sosedom dobrot, toda če se oni grejejo na blagodejnim solncem, zakaj naj mi zmrzuemo v hladni senci?

Vse zasedbe dela za Furlanijo. Delavnice po taboriških imajo od ministrstva in nameštinstva nalog, da izdelujejo s polno paro predmete, ki se potem pošiljajo v Furlanijo in sicer v Trzin in Gradišče. Stavbno vodstvo v Wagniu ima velika naročila. Če že ni poslalo, ima poslani v najkrajšem času upravi begunske štacije v Gračevo 200 postelj, 100 arm. 200 stolic, mize, stole itd. Naše begunci, ki so se vrnili iz taborišč v domovino, spe na tleh in ne poznajo več udobnosti posteli. Zakaj se ne skrbijo tudi za te begunce? Zakaj se jim ni dovolilo pri odhodu iz taborišča, da peljejo železne postelje s seboj? Celo odeje so morali odhajajoči begunci svojčas oddajati taboriščni upravi, tako da so po odhodu iz taborišča zmrzovali. Ni mnogo več storiš v tem oziru, vključno temu se obračamo tem potom do Jugoslovanskega kluba in do Osrednjega odbora na Dunaju, naj preskrbijo, da odpeljejo vsaj tisti begunci, ki so še v taboriščih, opravilo s seboj. Mnogo itak ne vzamejo v domovino. Postelje, klop, mizo, tupa-tam omaro. Z enako pravico bi lahko zahtevali tudi begunci, ki so že doma, naknadno postelje, klop in mize, toda da jih dobe, je izključeno, ker je šlo že vse v Furlanijo.

Z vrnitvijo beguncem v domovino so ostale razne delavnice brez delavcev in so bile opuščene. Koliko najrazličnejšega orodja je bilo v njih nakopičenega! In sedaj se ima vse to orodje čimprej poslati v Furlanijo in sicer v Marjano. Zakaj ne polovica v Furlanijo in polovica v naše slovenske kraje, čeprav ne odgovarja tako razdelitev, kar smo že večkrat omenili, faktičnim razmeram? Ali je slovenski del dežel tak založen z orodjem? Ali ne bodo pripevali tudi slovenski davki k pokritju stroškov za begunska taborišča? Na vsak način v večji meri kot pa furlanski, ker je nas Slovencev več! Ali je to pravica?

Da se pa da v obnovitvene namene grofu v Furlaniji konja, kales in sod petroleja, je pa precej hud poper. Za grofa so kočije, za našega kmeta polomljeni trenski vozovi, ki popolnoma nič ne odgovarjajo našim delovnim zahtevam. In gotovo bodo dobile baronese v Furlaniji prejšnje kakor pa naš kmet. Moj Bog, baronesi se vendar ne sme odreči nemškega ustnega prošnja!

Take so dandanes razmere v naši deželi. Ljudstvo je že spoznalo, da ne vlada čut pravčnosti, pomaga si po svojih skromnih močeh samo, molči in trpi dalje. Da bi se razmere izpremenile ter zavladala pravica, ni misli. Slovenci ostanejo pastorki v vsakem oziru, da so žrtvovale vse. Z upanje ljudstva si je treba s pravico njo komaj pridobiti, kjer pa ni upanja in kjer vladajo take protekcije, ni možno složno in uspešno delovanje in prid našim nesrečni deželi. Zato bi bil edino na mestu nasvet, naj se ne govori več o obnovi Gorisko - Gradišanske, marveč le o obnovi Gradišanske. To bi bila vsaj ena koncesija slovenskemu delu naše dežele, v kateri koncesiji bi videli kolikor toliko pravico.

Spominjajte se političnih preganjancev

Prispevke pošiljajte na: dr. Viktora Sušnika, pisarna dr. Trillerja, Dalmatinova ul. št. 7.

Dogodki na zapadu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 17. avgusta. (Kor. ur.) Z apadno bojišče. Armadna skupina kraljeviča Ruprehta. Med rekama Yser in Ancre je oživilo tekmo noči bojno delovanje. Polzevalni sovražni napadi pri Vieux Berquin in severno reke Ancre so bili odbiti. Armadna skupina generalnega polkovnika Böhma. Na obeh straneh Royea je sovražnik znova močno napadel. Napadi so se razširili tekmo popoldneva proti severu v bližini Chaulnesa, proti jugu do severozapadno Lassignya. Francozi in Kanadci so poskušali v tem odseku do pozne noči izsiliti s ponovnimi silovitimi napadi prebitje naših postojank. Armada generala v. Huthiera je njihove napade popolnoma zadržala. Francozi so nosili glavno breme bojev in so imeli zopet zelo težke izgube. Pri Hallu in južno od njega smo s koncentričnim artiljerijskim ognjem presenetili sovražnika pri zbiranju čet in oklopnih vozov. Sovražni napadi, ki so se tukaj proti večeru razvili, so se zrušili pred našimi črtami. Težišče večeršnjih napadov je ležalo na obeh straneh Avre. Večkrat ponovljena izredna silna artiljerijska priprava je uvedla goste infanterijske napade. Pri Goyencourtju je zasedel sovražnik začasno nekaj ozemlja v smeri proti Royeu. Naši protinapadi iz smeri severno od mesta so vrgli sovražnika zopet nazaj. Dele naših prvih postojank na cesti Amiens-Royea, ki so ostali po končanem večernih bojih še v sovražni posesti, smo tekmo noči zopet zavzeli. Južno od Avre so se zrušili ponovni francoski napadi brezuspešno pred našimi postojankami. Pri tem je prišel do polne veljave učinek naših strojnih pušk. Pri Beuvreignesu in južno je zlomil naš artiljerijski ogenj moč sovražnega napada. Samo na nekaterih točkah je prišlo do infanterijskih bojev. Sovražnika smo povsod odbili. Nad bojiščem živahno letalsko delovanje. Poročnik Udet je zboleval svoje 56. zračno zmagalo. Med Oiso in Aisno se je ponesrečil v jutrajšnjih urah sovražni sunek južno Nampcelu. Armadna skupina nemškega cesarjeviča. Manjši infanterijski boj. Armadna skupina vojvode Albrehta. V Sundgauu so se vrnili naskakovni oddelki, ki so vdrlj z ognjemeti v francoske jarko v vletniki v lasne postojanke. Skupina naših lovskih letal je sestrelila 4 angleške aeroplane zračnega brodivja, ki je napadalo z bombami Darmstadt. — v. Ludendorff.

Berlin, 18. avgusta. (Kor. ur.) Z apadno bojišče. Armadna skupina prestolonaslednika Ruprehta: Infanterijski boj jugozapadno Bucquoya in severno Ancre. — Armadna skupina generalnega polkovnika v. Böhma. Po obeh straneh Avre je sovražnik večerj nadaljeval svoje napade. Z močno podporo artiljerije in oklopnih voz je zjutraj zarana napadel ob cestah, ki vodijo iz Amiensa in Montdidiera v Royea. Oklopne vozove smo mu razbili ali prisilili, da se vrnejo, sledečo jim infanterijo smo z ognjem in protisunkom vrgli nazaj. Pri Beuvraignesu in južno od tam, kjer je po naknadnih poročilih sovražnik 16. t. m. šestkrat brezuspešno napadel, so se ponovno ponesrečili nasprotnikovi napadi. Na večer se je artiljerijski boj iznova močno ojačil in se razširil do severno Chaulnesa in jugozapadno Noyona. Severnozpadno Chaulnesa so se sovražni napadi v našem spojenem ognju razvili samo na malo krajih. Zavrnili smo jih. Na obeh straneh Royea ter med Beuvraignesom in Lassignyem je sovražnik napravil več sunkov. Zrušili so se pred našimi črtami. Jugozapadno Noyona boji v predpolju. — Severno Aisne po hudem ognju delni sunki Francozov med Nampcelom in Nounvrom. Severno Autréchasa se je sovražnik uspeval v naših najprednejših črtah. Sicer smo ga z ognjem in protisunkom zavrnili. — Vojna skupina nemškega prestolonaslednika. Na Vesli uspešni infanterijski boj. Med Brainsom in Fismesom živahno ponočno artiljerijsko delovanje. — Armadna skupina vojvode Albrehta. Uspešen sunek v sovražne jarko pri Blamoutu. V Vogežih so se naše v okraju Fave do Frapelle izpostavljene straže po ukazu umaknile sovražnim delnim napadom. — v. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 18. avgusta. (Kor. ur.) Delni napadi severno Lyse. Na obeh straneh Avre so se izjalovili sovražni napadi napadi. Artiljerijsko delovanje med Oiso in Aisno.

Ludendorff pripravila novo bitko? Iz Curiha: Razni francoski listi sodijo, da morajo Nemci vsled lahkote, s katero premikajo svoje strategične rezerve, na več nego eni točki na fronti začeti zopet napadati. »Petit Parisien« meni, da pripravlja Ludendorff novo bitko in tista sedaj po šibkih mestih francoske fronte. Ludendorff razpolaga baže z močnimi četami, ki se doslej še niso uporabljale v bojih.

Bern, 17. avgusta. »Petit Parisien« poroča: Dunkerque so napadla ponoči od 14. na 15. ponoči sovražna letala istokot Boulogne in Calais. Na Dunkerque so vržla 20 bomb. V Calaisu je materialna škoda znatna. Mesto Boulogne je najbrže tudi precej trpelo.

Berlin, 18. avgusta. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: Klub popolnoma polom francoskih poskusov prebiti fronte je fm. Foch v petek obnovil svoje besne napade. Za Avro so izvršili Francozi in Kanadci frontalni sunek na Royea. Iz izvidnih sunkov in bojev v predpolju v noči od 15. na 16. avgusta popoldne razvili hudi napadali boji. Silen ogenj strojnih pušk je sprejel francoske in kanadske napadalne valove. Kjer je mogel sovražnik z velikimi izgubami napredovati so začele njegove že oslabiljene čete na na-

črtoma pripravljeni in mogočno izvršeni protisunek Nemcev. Kanadci in Francozi so valovali nazaj v svoja izhodišča. Francosko vodstvo pa še ni odnehalo. Po 4. popoldne so entente čete še enkrat napadle na pripravljeni fronti, njih napadalna sila pa ni imela več one moči, kakor prej.

Berlin, 18. avgusta. (Kor. ur.) Poročevalec Wolffovega urada poroča: V napadalnih dneh od 11.—13. avgusta je francosko vodstvo zamenjalo velikanse žrtve, da bi doseglo kak uspeh. Nikakor ne more odgovoriti med Avro in Oiso doseženi uspeh Francozov, na kateri je bilo naše armadno vodstvo pripravljeno, tem velikim žrtvam. Vietniki potrjujejo, da so imeli sovražniki silne izgube.

Oklice sovjeta ljudskih komisarjev na ruske vojske na Francoskem.

Moskva, 17. avgusta. (Kor. ur.) Oklice, ki ga je naslovil sovjet ljudskih komisarjev na ruske vojske na Francoskem, se glasi tako-le: Glede na to, da prvič po izstopu Rusije iz zveze bojujočih se držav sovjetska vlada neprestano zahteva povratek na Francoskem se nahajajočih ruskih čet in protestira proti njihovem zadrževanju v francoski armadi, kakor tudi proti stalnemu preganjanju onih ruskih vojakov, ki nocoje vstopiti v legijo tučev; drugič, da so se sovjetski republikci zvesti ruski vojski na Francoskem klub vsemu preganjanju ves čas trdno upirali, vstopiti v legijo tučev in tretjič, da sedaj francoske čete dejansko sovražno nastopajo proti ruski republikli in revoluciji in se tako v francoski armadi nahajajoči se vojaki udeležujejo indirektno boja proti ruski revoluciji in republikli; glede na te okoliščine kliče sovjet ljudskih komisarjev ruskim državljanom na Francoskem, naj se bore z vsemi mogočimi sredstvi proti uvrstitvi v francosko armado. One ruske državljanke pa, ki podpirajo tako vrstitev ali se ji prostovoljno pokore, proglašajo sovjet ljudskih komisarjev za sovražnike republike in revolucije.

NEMŠKI PODMORSKI ČOLNI PRED AMERIKO.

Bern, 18. avgusta. Pariški listi poročajo iz Londona: Več nemških podmorskih čolnov je večerj s plinovimi bombami bombardiralo pristanišča Charleston v Sudkarolini in Wilmington, Northkarolini. Škoda je neznatna. »Matin« poroča, da plini mesta niso dosegli, da pa so zahtevali nekaj žrtv med stražami. Iz Washingtona poročajo: Nemški podmorski čolni so v poglavitem nastopili proti vojaško važnim pristaniškim napravam. Poroča se o smrtnih žrtvah sedelnih okrajev obeh mest. O stvarni škodi se nič ne poroča.

Pariz, 17. avgusta. (Koresp. urad.) Stara križarka »Dupeitthours«, ki se je udeležila skupaj z ameriškim brodomjem varstva plostva v Atlantskem oceanu, je bila dne 7. avgusta od podmorskega čolna potopljena. Angleški rušilci so sprejeli preostale, 13 moč pogrešajo.

London, 17. avgusta. Admiraliteta poroča, da sta zadela dne 15. avgusta dva angleška rušilca na mine in se potopila. 26 moč pogrešajo. Najbrže so bili ubiti pri eksploziji ali pa so vtornili.

Z italijanske fronte.

NASE URADNO POROČILO.

Dunaj, 17. avgusta. (Kor. urad.) Na jugozapadni fronti ni bilo nikakih pomembnih bojev. Pri zavrnitvi letalskega napada na Trident je sestrelil nadporočnik Navratil nekega angleškega letalskega častnika in dosegel s tem svojo osmo zračno zmagalo.

V Albaniji smo odbili napad večjih italijanskih švadrinov na naše postojanke v odseku Semen. — Šef generalnega štaba.

Dunaj, 18. avgusta. (Kor. urad.) Na italijanski fronti mestoma živahen artiljerijski boj. — V Albaniji nobenih posebnih dogodkov. — Šef gen. štaba.

Italijanski letalci nad Inomostom. Iz Inomost poročajo 16. t. m. Danes tik pred 10. uro popoldne so se pojavili iz smeri od Brennerja v znatni višini nad Inomostom trije italijanski letalci. 2 poizvedovalca in 1 lovski letalec (sistem Spad), katerih prihod po so se zaznani alarmni signali. Ko so se zrakoplovi prikazali, so pričeli odbojni topovi takoj hudo streljati na nje in so preprečili, da se sovražni aparati, ki so približno 10 minut krožili nad mestom, niso mogli spustiti nižje; končno so jih prisilili k povratku, ne da bi bili mogli metati bombe. Leteli so v smeri proti gorenijski dolini in po došli poročilih nad Inomost, od koder so pluli proti jugu.

Letalski napad na Beljak. Iz Beljaka poročajo, da je priplul v sredo 14. t. m. proti 4. uri popoldne z jugozapada sovražni letalec do južnega kolodvora ter začel streljati na kolodvor s strojno puško. K sreči ni nikogar zadel in tudi nikake materialne škode ni povzročil. Letalec je potem izginil proti dravski dolini. Obrambnega streljanja ni bilo. — Nadalje se poroča, da se je italijanski letalec na letališču pri Beljaku spustil na tla in se potem zopet dvignil. Streljal je v bližini barak Rdečega križa pri državnem kolodvoru. Ko je italijanski pilot obiskal Beljak, so bili skoro vsi piloti in letalski gojenci beljaške letalske šole pri pogrebu letalskega poročnika Ehrfelda v Celovcu. »Grazer Montags-Zeitung« misli, da je italijansko armadno vodstvo izvedelo to potom izdajstva.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

16. avgusta. Večeri je poskusil sovražnik v tonaleki pokrajini močne krajevne protisunke na naše izpostavljene pozicije, kakor tudi na pozicije, katere smo pred kratkim zasedli. Naš ogenj ga je povsod pregnal. Ponoči 15. t. m. so napadli sovražni oddelki ob Piavi na severnem bregu Papadopolijskega jezera, ki je bil polastile naše čete prejšnji dan, bili so vsakokrat zavrnjeni s težkimi izgubami. Sestreljena so bila 4 sovražna letala in 1 privezni zrakoplov v zračnih bojih.

Nadvojvoda Karl Štefan — kralj poljski.

Med glavnimi točkami velevažnih posvetovanj v nemškem glavnem stanu je bilo tudi poljsko vprašanje. Ze uradni komunikacije in poluradni komentariji so poročali, da je došlo med nemško in avstro-ogrsko vlado v tej zadevi do takega zblizanja, da so odstranjene vse dosedanje ovire za hitro rešitev. Berolinski listi poročajo sedaj, da sta se obe vladi sporazumeli na sledečo rešitev: Poljsko kraljestvo ne pride pod habsburško krono, pač pa postane poljski kralj avstrijski nadvojvoda Karl Štefan.

Nadvojvoda Karl Štefan je v ozkih rodbinskih zvezah s poljskim visokim plemstvom. Dve njegovi hčeri sta poročeni s poljskima magnatoma in sicer nadvojvodinja Renata s princem Radziwillom, nadvojvodinja Matilda s princem Czartoryskim. Nadvojvoda Štefan je rojen leta 1860. in je prebil večino svojega življenja v Galiciji na gradu Zaubus. Nadvojvoda je protektor poljske akademije znanosti v Krakovu. Zaradi svoje naklonjenosti Poljakom in svojih obširnih zvez s poljskimi krogi je znan nadvojvoda v Galiciji splošno pod imenom »poljski nadvojvoda«.

Anglija priznava Čehoslovake za zavezniški narod.

Iz Rotterdamu se javlja: Angleška vlada je izjavila uradno: Odkar je izbruhnila vojna, se je upiral češki narod skupnemu sovražniku na vse načine. Na bojišča je poslal znatne armade in se bojuje zdat v Rusiji in Sibiriji za to, da zgradi nasip proti nemškemu vpadu. V svojem stremeljenju, da si pribori neodvisnost, smatra Anglija Čeha za zavezniški narod in češke armade, ki se bore na treh različnih bojiščih, za zavezniške v boju proti osrednjim velesilam. Anglija priznava češki - slovaški narodni svet za najvišje zastopstvo češkega naroda in priznava tudi pooblaščenega poveljnika češke armade.

Dunaj, 17. avgusta. (Kor. urad.) K izjavi angleške vlade, ki priznava Čehoslovake kot zavezniški narod in združenje treh češko - slovaških armad kot zavezniške in v Avstro - Ogrsko in Nemčijo v redni vojni se nahajajoče armade, in ki končno potrja pravice češko - slovaške vlade do izvrševanja vrhovnega poveljstva nad imenovano zavezniško armado, se pripominja uradno: Obliko in vsebino te najnoviše angleške vladne izjave je treba zavrniti z vso odločnostjo. Češko - slovaški Narodni Svet je odbor zasebnikov, ki nima mandata niti od češkega naroda, še manj pa od le v fantaziji entente obstoječega češko - slovaškega naroda. Ravnotako neumno je, ako se predstavlja ta komite kot zastopnik bodoče, danes torej še ne obstajajoče vlade. Kar se tiče takozvane češko - slovaške armade, zamore ista tvoriti sicer sestavni del ententnih armad, nikakor pa ne veljati kot zavezniški armade v mednarodnem smislu. Nam je dobro znano, da je le majhen del takozvane češko - slovaške armade avstro - ogrskega podaništva. Te izdajalce bomo klub priznanju s strani entente smatrali vedno za veleizdajalce in tudi postopali v tem smislu z njimi. Nikakor se namreč ne sme trpeti, da bi se celi narodi, ki zvesto izpolnjujejo svoje dolžnosti v boju proti ententi, sumničlji s podobnimi sredstvi, kakor je angleška izjava. Avstro-ogrška vlada si pridržuje nadaljne korake v tem oziru.

Berlin, 16. avgusta. (Kor. urad.) »Lokalanzeiger« pravi k priznanju Čehoslovakov kot zavezniški narod: Kaj nameravata Anglija in Amerika s to politično blazno komedijo priznanja bodoče vlade in armade brez domovine, državne sile brez države, je lahko razvidno. Ta svetovnozdgovovska neumnost ni nič drugega, kakor javno pismo na češke veleizdajalce, naj hrabro vztrajajo v veleizdajstvu.

Amsterdam, 14. avgusta. (Kor. ur.) »Times« poroča iz Newyorka, da je vzbudilo priznanje Čehoslovakov za zavezniški narod entente, v uradnih krogih Washingtona splošno zanimanje. Pričakovati je, da bodo tudi Amerikanci sledili vzgledu Anglije.

Stockholm, 16. avgusta. (Kor. ur.) »Alehanda« piše k pripoznanju Čehoslovakov s strani entente: Politični pomen te nenavadne izjave tiči v tem, da Angliji potrjuje govorice, katere čujemo že dolgo časa, da je namreč razkasanje Avstro - Ogrske njihov prvi cilj. Čulo se je o poskusih, privabiti Avstro - Ogrsko tajno do separatnega mira. Ali gotovo so izprevideli, da so brezuspešna vsa taka prizadevanja, zato pa hočejo delovati s strahovanjem. Pri novih češko - slovaških zavezniških hočejo najbrže vzbuditi upanje, da se bo postopalo z njimi, ako bodo zjeli, kot s poštenimi nasprotniki. Ali za Avstro - Ogrsko ostanejo naravno izdajalci in dezerterji in se bo tudi postopalo z njimi kot takimi.

Lugano, 17. avgusta. »Corriere del Sera« poroča, da so se vršili pred izjavo Anglije o priznanju češko - slovaškega naroda kot zaveznička Anglije 14 dni pogovori z Edvardom Benešem, tajnikom češkega Narodnega sveta. So izjavo odobrava Anglija, ki se je doslej strinjala samo z italijanskimi zahtevami glede Avstrije, skupni program razdelitve Avstro - Ogrske. Iz angleške izjave sledi za češko vlado, da bo pošiljala zastopnike na one konference aliirancev, katerih se smejo udeleževati manjši zaveznički. Materialno bo podpirala češki narod Anglija po potrebi in po njegovem vojaškem razvoju. Beneš sam je izjavil, da pri izpremenjenem pravem položaju ne sme Avstro - Ogrska smatrati Čehov več za upornike. Beneš pa se ne uda za iluzije, da se bo dunajska vlada sprijaznila z njegovim pojmovanjem, marveč računa na to, da se bodo smrtne obsode nad Čehi, ki se bore na sovražni strani, izvrševale tudi v bodoče.

Češko - Slovaška fronta.

London, 17. avgusta. (Kor. urad.) Reuter poroča iz Vladivostoka: Aliiranci so sklenili, da razglasijo obsešno stanje. »Times« poroča iz Tokija: Francoske čete so dosepele v Nikolaj severno Vladivostoka. »Tempe« poroča: Anglija prevzame oficijelno vrhovno povelje aliirancev v Murmanu in v Uralu.

Bern, 17. avgusta. »Viktore« poroča: V Sibiriji so tri češko - slovaške armade. Njihov skupni poveljnik je francoski general Janin, ki je stopil v zvezo s Čehi že leta 1916. kot instruktorski oficir petrogradske vojaške akademije in je prišel 1917. organizirati češke armade.

London, 17. avgusta. (Kor. urad.) »Daily Mail« poroča iz Vladivostoka, da se je sklenilo obsešno stanje na zborovanju boljševiških komunistov, ki so sprejeli izjavo, da se imajo izpustiti boljševiški voditelji, katere so aliiranci zaprli. Ako se tej izjavi ne ugodijo, so zagrozili, da bodo vdrli v zapore, oborožili manifestante z orožjem in razstrelivom, da se raztreščijo v zrak javna poslopja in pobijejo oboroženi oddelki. Nadalje se je sklenilo, da ko bodo vojniki izpuščeni, se aretirajo generala Horvata in sibirsko vlado. Istočasno z izjavo za izpustitev vojniki imajo 42 delavskih društev opustiti delo.

Rotterdam, 18. avgusta. (Kor. ur.) »Times« poroča iz Vladivostoka 12. t. m.: Dva zastopnika obeh konkurenčnih držav v tem delu Sibirije sta se s sešla, sestanku pa ni dosegel mnogo uspeha. Oba sta sicer pripravljena, sprejeti po jednega člana druge stranke, nečeta pa uvideti, da bi morala oba odstopiti, predno je mogoče sestaviti vladu, s katero bodo pripravljene aliiranci stopiti v odnosaje. Boljševiki zahtevajo izpustitev vseh svojih pristavev, ki so jih vili Čehi - Slovaki in deportacijo generala Horvata, ki ga smatrajo za reakcionarja. Grozijo z nasilstvom in terorističnimi napadi, so pa v obsegu topov aliranih vojnih ladij precej brez moči. Vsekakor pa morejo s tajnim delovanjem provzročiti mnogo neprilic.

Stockholm, 18. avgusta. Ker Čehi - Slovaki v okolici Baikalskega jezera niso dobili niti z vzhoda niti z zapada nobene pomoči ter so imeli opraviti z močnimi oddelki boljševikov, so se čutili ti s skrajnim obupom boreči se oddelki primorani udati se boljševikom. Mnogo Čehi - Slovaški je izvršilo iz bojov, da pridejo v roke boljševikov, samomor.

Vladivostok, 15. avgusta. (Kor. ur.) Češki poveljnik je zastopnikom zaveznikov v spomenici razložil, da je potrebna hitrejša pomoč v večjem obsegu, da se omogoči prodiranje iz Irkutsk. Če zavezniki čete ne dosepe 6 tednov v Irkutsk, bi to pomenilo izgubo vseh Čehi - Slovaški v zapadni Sibiriji in izročitev Rusije milosti Nemcev.

Rotterdam, 18. avgusta. »Manchester Guardian« želi podrobnejša poročila o češko - slovaškem narodu in vpraša ali obstoja načrt ustvariti neodvisno češko - slovaško kraljevstvo. List zataji začetek nad novim ententnim vojnimi ciljem in piše: Morda bo prišel čas, ko se bo čutila Avstro-Ogrska prisiljena storiti poskus doseči z entento sporazum. List zaklika: Ali se mora Avstro - Ogrska zopet in za vselej pogosti Nemčiji v roke.

Rotterdam, 17. avgusta. (Kor. ur.) »Times« poroča iz Vladivostoka 12. t. m.: 12. bataljon japonskega kontingenta je dospel danes v Vladivostok, ker so ga entente čete slovesno sprejele.

Murmanska fronta.

Stockholm, 17. avgusta. Organ maksimalistov »Pravda« poroča: Obstoji nevarnost, da bo začela ententa preko Rusije prodirati proti centralnim državam. Ruski narod je principijelno proti temu, da bi bila Rusija zopet poraziščena krvavih dogodkov. Rusi ne marajo nobene vojne več in njihova vlada bo znala z vsemi razpoložljivimi sredstvi preprečiti vsak prihod sovražnih čet. Samo preko trupla Rusije bo mogla priti ententa nov pohod v Rusijo.

Berlin, 17. avgusta. Nemški poslanik v Rusiji dr. Helfferich dospe, kakor poroča »Lokalanzeiger«, v nedeljo v Berlin. Ker pride istočasno iz Moskve v Berlin tudi ruski poslanik Joffe, se bo vršilo med diplomatičnimi zastopniki Nemčije in Rusije važno posvetovanje o vprašanjih, ki so v zvezi s preložitvijo nemškega poslanstva iz Moskve v Pskov. Istočasno poroča »Lokalanzeiger«, da si je boljševiška vlada v Rusiji znatno ojačila svoje stališče.

Bern, 17. avgusta. Oficijelni organ tukajšnega ruskega poslanstva poroča iz Moskve: Na ogromnem shodu sta govorila Lenin in Trocki. Poročilo o begu vlade, katero razširja izvestni krogi sistematično, ni drugega nego smešna in prozorna izmišljotina. Beje proti Čehi - Slovaški so prišli z največjo energijo. Položaj v Sibiriji se izeni. Po koncentraciji rdeče armade pod sposobno novo vodstvo so izvidi za vlado sovjetov izborni. Nadalje se poroča, da je Trocki odstopal v glavni stan v Sibiriji delujočih rdečih armad in je pričakovati, da se prihodnje dni vrne v Moskvo.

Rotterdam, 16. avgusta. (Kor. ur.) Ruski dopisnik »Daily News« 13. t. m. piše iz Stockholma: Nobenega dvoma ni, da so socialni revolucionarji levega sklenili, da usmrtili Helffericha. Naznanili so jasno, da so hoteli umoriti Muma in Skoropadskega. Mogoče je, da bodo izvršili take atentate tudi na ententne diplomate. Helfferich ni odstopal neprisiljano. Sovjetske čete dobivajo počasi premor nad Čehi, ki so se morali baje na več mesecih umakniti.

Petrograd, 17. avgusta. (Kor. ur.) »Pravda« poroča v svojem večerniku 16. t. m. iz Arhangelska, da postopajo francoski in angleški denarni močniki z ruskim prebivalstvom, kakor z divje ki v Afriki. Da dobe ruske delavce na svojo stran, razdeljuje kruh, čevlje in obleko, obenem pa tudi številne letake s pozivi na pokorzo.

Ruski protententi.

Amsterdam, 17. avgusta. (Kor. ur.) »Times« poroča iz Washingtona: Zedinjene države so pretrgale vse zveze z boljševiško vlado. Ameriški konzularni uradniki v Moskvi so zapustili mesto dne 5. avgusta. Državni departement v Washingtonu je dobil več brzojav ameriškega generalnega konzula Poole, v katerih se poroča, da je Lenin dne 20. julija v oficijelni seji sovjetov opetovano izjavil, da se nahaja ruska republika z zavezniški v vojnem stanju. Čičerin je pozneje sporočil Poole, da je Lenin podal to izjavo v taint seji sovjetov ter je svedčano obljubil, da se uradnim zastopnikom zaveznikov ne bo delala nikakršna sila. Kljub temu sta bila francoski in angleški generalni konzul z vsem obsevom konzulata aretirana ter izpuščena šele drugi dan v sled posredovanja švedskega generalnega konzula. Čičerin je izjavil takrat, da sovjetska vlada prej dovoljenega odpuščanja vojaške komisije ne bo dovolila in da se bodo pridržali državljan zaveznikov držav kot tati za varnost članov sovjetov v pokrajinah, zasadenih od zaveznikov. Poole je nato odgovoril, da ta novi način masčevalnosti ne bo imel nobene druge posledice, kakor da se bodo smatrali člani sovjetske vlade za odgovorne za vse, kar se bo zgodilo.

Washington, 18. avgusta. Generalni konzul Zedinjenih držav v Moskvi Poole namerava ostati v Moskvi, da pomaga angleškim in francoskim konzularnim uradnikom.

Izročitev maršalske palice cesarju Karlu.

Dunaj, 17. avgusta. (Kor. urad.) Danes na cesarjev rojstni dan so se zbrali ob 11. uri dopoldne feldmarsali nadvojvoda Friderik, nadvojvoda Eugen, von Hötendorf, Köves, Rohr, Böhm - Ermolli in šef gen. štaba baron Arz, da izročijo cesarju kot znak oborožene sile maršalsko palico. Nadvojvoda Friderik je nagovoril cesarja in mu izročil kot najstarejši feldmarsal čestitke in želje armade in mornarice k rojstnemu dnevu. Cesar je sprejel globoko ginjen maršalsko palico in je podal s svoje strani imenom armadenjenemu prvega maršalu palico z nastojnimi besedami: Hvala Ti, dragi stric, za tvoje besede. Hvala Mojim v boju preizkušenim maršalom, paladnom krone, za izročitev maršalske palice, znaka najvišje vojaške časti, najvišjega vsakega vrliga vojaka. Nerazdružljivo nas je stnil težki čas od cesarja in maršala do infanterista. Nerazdružljivo se borimo vsi za slavo ljubljene domovine, jeden za vse, vsi za jednega, neolčljivo zvezani za vse čase. S tem čustvom izročata armada in mornarica z največjo zahvalo prvemu maršalu, ki ju je vodil do boja in zmage v viharjem času, to maršalsko palico, njemu, ki je vstajal tudi v težkih urah, opri na moč države in nedotakljivi obstoj »indivisibiliter et inseparabiliter«. Tako je bilo, tako je in tako ostane za vse čase.

Politične vesti.

Ustanovitev Narodnega sveta je v iskrenem pismu pozdravil tolmuški dekan in goriški deželni poslanec Ivan Rojec, želeč, da bi družil NS. vse Slovence v težkem boju za narodni obstanek in nudil svojo pomoč posebno nesrečni Goriški.

Načrt za ustavno reformo. Iz krogov vodilnih nemško-nacionalnih poslancev poročajo z Dunaja: Nemško-nacionalni poslanci se izražajo o nazdevnih Hussarskih načrtih za ustavno reformo takole: Vsebinska teh vesti ima značaj fantastičnih govoril, ki so brez vsake resne politične podlage. Obratoma se proti tem vestem samo radi tega, ker se jih je v javnosti zlasti v ogrskem časopisju mnogo precejevalo. Že samo dejstva, da se govori o pritegnjenju ogrskega teritorija v revizijsko ustavo, dokazuje, da se teh vesti ne more smatrati za resne. Naj se misli o vrednosti dualizma Avstro-Ogrske, kakor se hoče, to je gotovo, da sedaj ne bo nikak razsoden in resen politik v Avstriji hotel imati to dualistično sestavo, kaj če da bi jo hoteli spremeniti sedanji vladi. Nemci v Avstriji so tega prepričani, da je smoteno politično skupno delovanje med Nemci in Madžari na temelju dualizma najboljšje jamstvo za politično in gospodarsko prosvetanje obeh delov in za zagotovitev obstoja z Nemčijo tesno zvezane avstro-ogrsko monarhije.

Govor avstro-ogrsko poslanika v Berlinu na cesarjev rojstni dan. Berlin, 17. avgusta (Kor. ur.) V zvezi z današnjim cesarjevim rojstnim dnem je sprejel avstro-ogrski poslanik člane avstro-ogrsko kolonije. V svojem nagovoru se je spominjal uspehov, katerih je bilo lanko leto tako bogato, in rekel, da bi se večina doseženih uspehov zmanjševala, ako bi hoteli tožiti, da nismo dosegli še več. Poslanik je poudarjal, da cesar kot sveto dedščino prevzeto zvezo z nemško državo čuva in goji nadalje. Da se učimo pri tako dolgi in ozki zvezi spoznavati lastnosti drug od drugega in da sedaj pri enem, sedaj pri drugem izvajajo ugovore, je naravno. Zveza, kateri se imamo v Avstro-Ogrski za tako mnogo zahvaliti in ki se je izkazala tudi v najtežjem času za zanesljivo varstvo naše posesti, bo brez drugega prestala obžalovanje vredno ali kakor ne tragično jezikanje onih ljudi, ki vidijo svoj življenjski položaj v samem kriziranju, predvsem radi tega, ker zveza ne zahteva nikake podreditve interesov enega pod interese drugega, marveč se oziira na interese vsakega na enak način, in bo to isotakot tudi v bodočnosti. Poslanik je omenil nadalje poskušne sovražnikov, da bi se vsilili v množično avstrijsko narodnostno družino in zasejali med njo razdor, da bi se, pozablajoč na zunanega sovražnika, med seboj bojevali, oslabljevali in uničevali, v sled česar bi se zgrabile same od sebe tudi znanje vezi naše zveze. Da treba v okvirju stare zgradbe maršalski urediti, to vemo vsi.

Vodilni državniki pa bodo znali ozirati se na vse opravičene želje posameznih narodov, da se bodo mogli neovirano nadalje razvijati in v miru medsebojno propevati v okvirju stare, ustabilne habsburške monarhije, katere odporno silo in moč smo spoznali prav tekem zadnjih starih vojnih let in na katere slavno prihodnost radi tega upamo.

Razpravljanja v velikem glavnom stanu. Dunaj, 18. avgusta. »Abend« poroča o uspehu razprav v velikem glavnom stanu na podlagi poročil s pristojnega mesta: V poliskem vprašanju je bilo doseženo nekako zbliznjenje. Sedaj ni nikake ovire več proti hitri rešitvi tega vprašanja. Brestovske mirovne pogodbe ne bodo preizkuševali. Centralne države stoji še na njenem, temelju in hočejo počakati nadaljega razvoja stvari v Rusiji. Nova mirovna ofenziva se ne namerava. Centralne države čakajo, opirajoč se na svojo nezlomljeno vojaško moč, na odločitve svojih sovražnikov in bodo tudi nadalje vztrajali. »Polnische« Nachrichten poročajo, da se ravnatelj državnega departementa princ Radzivil ni udeležil skupnih pogovorov v velikem glavnom stanu, ker je dan pred dohodom avstro-ogrskih državnikov zapustil nemški glavni stan. V merodajnih krogih poljskega državnega sveta se polaga glavno važnost na prevzetje skupne uprave potom poljske vlade. Princ Radzivil pride v kratkem na Dunaj.

Ustanovitev ukrajinskega Narodnega sveta v Parizu. Dunaj, 18. avgusta. Listi poročajo iz Pariza, da se je osnoval tam ukrajinski Narodni svet, ki si je stavil nalogo, pobiti nemški vpliv v Ukrajini.

Posredovanje za mir. »Journal de Geneve« poroča, da sta dospela generalni tajnik nizozemske lige za trajen mir in zastopnik Narodnega sveta v Lucern, kjer se bo vršila pacifiistična konferenca, katere se udeležijo tudi poslanec Erzberger. Iz Stockholm poročajo: Guttempererska loža je naslovila na švedsko vlado zahtevo, naj da inicijativu za mirovno pogajanja. Državni minister je po posvetovanju s svojimi zavezniki odgovoril, da bi bila kljub življenju želji vlade za sodelovanje v svrhu, da se konča svetovna vojna, inicijativa z njene strani neizvedljiva, dokler niso vojujoče se države pripravljene, da se izrečejo za pogajanja.

Ministrski svet v Versaillesu. Iz Berna, 18. avgusta. Rimski listi poročajo, da se zbere interalirani vojni in ministrski svet prihodnji teden v Versaillesu. Listi pripisujejo konferenci izreden pomen in napovedujejo važna diplomatska pogajanja. Zastopnik pariškega lista »Excelsior« je imel pogovor z nekim visokim diplomatom četvero-zveze, ki je rekel, da mora vojaškemu enotnemu poveljstvu slediti tudi diplomatska enotnost.

Nasprotstvo med Italijo in Anglijo. Iz Curia: Kljub vsem oficijoznim zagotovilom obstojajo med Anglijo in Italijo močna nasprotstva, katere se povečuje Italija zbog svojega odklonilnega nastopanja napram velikosrbskim načrtom. Sonnina označajo na vojni interesirani krogi entente za moža, ki ga je treba odstraniti. Zlasti napada Sonnina »Secolo«, ki se ves ogreva za politiko Lloyd Georgea.

Areacije ruskih državljanov v Franciji, ki so pristali boljševiške vlade. Iz Zeneve, 18. avgusta: Pariški listi poročajo, da je francoska vlada zaukazala areacije ruskih podanikov v Franciji, o katerih je dognano, da so pristali boljševiške vlade. Od sedaj naprej se jih smatra za sovražne izomce.

900.000 Angležev mrtvih. London, 17. avgusta. Včeraj opoldne je imel lord Northcliffe pri »Timesu« govor, v katerem je poročal o naporih Anglije in njenih kolonij. Povedal je, da je Anglija v tej vojni izgubila 900.000 mrtvih. Ta številka je najboljši odgovor na nemško trditev, da se bojujejo Anglije in njeni koloniji, da je Anglija ali Amerikanci. Northcliffe je nadalje trdil, da se vse pacifiistični časopisje na Angleškem subvencionira. O možnosti sklepa miru potom pogajanj je izjavil Northcliffe, da je mogoče navesti dva značilna slučaja, mir v Brestu Litovskem in mir v Versaillesu leta 1871. To sta slučaja, ki dokazujeta, kako pride do mirovnih sklepov.

Maribersko pismo.

(Od našega dopisnika.)

V Mariboru, 18. avgusta.

Slovensko srce. Naši narodni sovražniki so delavci, kakor marjave. Če se uresniči, nastopijo z obsežno akcijo, kakor »Češko srce«. Za enkrat vidimo v vsem kup baharije, kajti za prehrano naših najsiršejsih so se naši meščanski krogi doslej odlašali, ko se naša meščanska revolucija sestradani in brez moči. Možje ne pa, da spremene letos svoje stališče. Bodri jih pač pripravljajo drugi. Na Slovenskem Stajariju so producenti v veliki večini. Ne bodo našemu deellanu preostajalo letos bogastva, kakor mu lani ni, vendar imamo trdno zaupanje, da bi naš kmet tudi sedaj ne odlašal, ko bi slo za slovensko pomožno delo siromaku. Dvakrat je zbral naš kmet do 30.000 kg živil in tisoče gotovine za srednje in zgornjostajerske kraje. Sedaj pa je sila doma po mestih in tudi po deželi. Koliko slovenskih družin z otroci vred je danes s svojimi telesnimi in dušnimi močmi čisto na kantu. Čitali smo, da se bo Slovensko srce koncentriralo v Ljubljani. Smo proti temu in sicer iz tehničnih prometenih vzrokov. Sedež vodstva bodi v Ljubljani, pododbori v Mariboru in v Celju, le za Test in Lero bi bilo skupno skrbeti in to bi naj storila Ljubljana.

Walentia - Washington. Načelnik kurilnic in delavnic žužne železnice v Mariboru je torej srečno prilezel nazaj na svoje staro mesto. Se

vaš! Menda v nazrado, bode tudi in prevzel vodstvo nad tiskimi delavnicami in kurilnic. Mož se bode sedaj torej lahko vsak dan vozil v Ptui in spričati, kar mu bo že itak ogromni plači, dokladam itd. dalo na mesec se par stotakov več. Valenta - Washington je tip uradnika, nasprotnika delavcev in podrejenih sloh. Kjer le more, jim škodo dela, nikdar jim se ni izposloval se tako malega poboljšanja in če so hajoneti krog njeza v bližini, je celo predrzen. Pred kratkimi tedni pa so ga delavci kljub hajonetom kratkoma vzdignili in nesli ven. Vodstvo železnice je menda mislilo, da pojde vsled te sramote v pokoi. Tudi nemški listi so že o tem nekaj pisali, a mož je sramoto pojedel - denarji so več kot osebni ugled - in zopet sedi v pisarni. Delavstvo pa je seveda pred takim načelnikom izgubilo še ono malo spoštovanja, recte: strahu, ki ga je imelo. Čudno doni pridevek k imenu »Washington«. Kakor nam pripovedujejo, je to ime kupljeno, torej boli za parado, kakor za res... Baviti smo se morali s tem možem enkrat javno, kajni prepričani smo, da pride čas, ko ga bomo morali večkrat imenovati.

Češarski - namestnik grof Clary. Grof Clary je razposlal nemškim listom pismo, v katerem pripoveduje, da je že znano olje iz Rač pri Mariboru na izrecno povelje prehranjevalnega urada, potem ko ga je potom namestnik zaplenil za domaćo rabo, moral v množini 40 q izročiti firmi Schicht. Claryjevo pismo naj preslepi javnost. Če je bilo kaj Claryju na olin in če ga je že v rokah imel, bi ga bil tudi lahko kakšne stote rešil, če že ne vsega. Seveda: »gliba« vkup strihač. Bo že kaj odletelo kiel!

Protest. Naš občinski svet je protestiral v dolgovozni klobasi proti podraženi kruhu in moke. Kadar gre za bombastične besede, takrat so naši gospodje občinski svetniki vedno veliki in gostobesedni. Ko bi bili preie ves čas vsaj del energije, ki se jo to pot zbrali za papirnat protest, bili vporabili za umno gospodarsivo in delo za mestno prebivalstvo, bi se danes v Mariboru dalo še prav dobro živeti.

Kajim vse ni prav. V časopisu društva »Allgemeiner deutscher Sprachvereine«, ki ga seveda tudi »Marburger Zig« citira, se priročno poslanec dr. Paul Hofmann v Welenhof, znan Gradčan, proti novim izrazom, ki jih Slovenci pričenojamo vnorabljaj v svojem govoru in pisavi. Zlasti vojaške oznake: desnetik, četovodja, narednik, stotnik, polkovnik. (na druge pozabljaj!) so jim silno neprijetne. Gospoda naj se pomiri in črpa iz vsega tega nauk, da je naš slovenski jezik mnogo sposobnejši za življenje, ker ga lažje izpopolnjemo, nego nemški. Nemci naj bi vendar uvideli, da je nemški jezik, kakor ta mala primera kaže, kot »Staatsprache« za psa!

Vlom. V pisarno samostana o franciskanjov je dne 16. t. m. popoldne ob 4. uri vlomil nek štabni narednik in odnesel gotovine 10.000 K. Videli so ga že preje čez dan, ko se je tam okrog klatil. Zginil je seveda brez sledu.

Vesti iz primorskih dežel.

Voino odlikovanje. Z zlatim zašlunim križem na traku hrabrostne svetlinje je odlikovan pošni oficijal Friderik Tomažič v Trstu.

Za skladiščnega moistra pri državni železnici sta imenovana Josip Zbucel in Ferdo Zagar z Goriškega.

Goriško gozdno in domensko oskrbnništvo se premesti iz Gasteina v Celovec.

Smrt med begunci. V Ljubljani so pokopali Ivana Medveščeka, poselnika in bivšega mesarja v Kanalu.

Vipavski vlak je povzročil prejšnjem sredo pri vohdu v donberski predor srbskega vjetnika, ki je bil zaposlen kot kuhar pri železničarski kuhinji v Prvačini. V začetku se je domneval samomor, toda komisija je dognala, kakor se čuje, da je bil vjetnik že prej ustreljen in položen na tir. Srba so imeli vsi radi. Bil je iz premožne rodbine.

Pod vlak je padla v Nabrežini 47-letna kmetica Marija Maganja iz Sv. Križa pri Trstu. Hotela je stopiti na vlak, ko se je že premikal, pa je spodrsnila in je padla pod kolesa, ki so jo odtrgala obe nogi. V tržaški bolnišnici, kamor so jo pripeljali nezavesno, je kmalu na to umrla.

Pri Dutovljah na Krasi so našli blizu kolodvorja truplo nekega 30 do 40letnega moža. Raztelesenje je pokazalo, da je bil mož umorjen.

Brestovica na Krasi. Zupanstvo naznaja, da je prišlo dne 16. t. m. uradovati zopet v lastni občini in se pripravila strankam, da se radi pravočasne predloženja izkaza nastalih poškodb obrnejo na isto. — Zupanstvo občine Brestovica. Zupan: Ivan Čeh.

Iz Gorice. Potres smo čutili v torek večer kmalu po deseti uri večer tu na Goriškem. Ker je ljudstvo radi aprovizacije in obnove skrajno nervozno, je pripisovalo ta sunek svojim razdraženim živcem. Škode ni potres napravil nobene, ker je ni mogel. Kjer je vse porušeno, pride celo potres prepozno. Vse prihaja sedaj v našo deželo. Otvorjen je v polni meri tujski promet. Španska bolezen, ukrajinska lakota, romunski glad, italijansko pomikanje in nemški zalodniki, ki si prihajajo ogledovalno porušeno mesto in hiše, ki bi bile eventualno na prodaj.

K. r. loterijski urad v Trstu za Primorje. Dalmacija in Kranjsko je prišel z današnjim dnem svoje delovanje v polnem obsegu zopet v Trstu. Prihodnje žebanje bo 21. t. m. Urad se nahaja v ulici Carradori št. 16.

Test za Gorice. V soboto se je vršilo v Trstu prodajanje razglednic s sliko cesarja in cesarice, kakor tudi razglednice porušene Gorice na korist goriškim beguncem. Poroča se, da je izkumček jako ugoden.

Novorojenčka so našli mrtvega v Trstu na vozalu ulice Farneto in Bacchi. Trupele je že gnjilo. Dete je staro kak dva meseca.

Pristopajte k »Slovenski Matici«. Članarina 3 K. ustanovna 200 K.

Zavod za pospeševanje obrti.

Plenarna kuratorijeva seja zavoda za pospeševanje obrti se je vršila ob navzočnosti zastopnika e. k. ministrstva za javna dela in e. k. obrtno-pospeševalnega urada na Dunaju dne 12. avgusta t. l. v zborovalnici mestnega magistrata. Iz poročila predsednika Iv. Kregarja poročamo samo o najvažnejših točkah. Zavod za pospeševanje obrti je v lastnem delokrogu osnoval Voino četlarno, ki je do sedaj popravila nad 3000 parov obuvi. Četlarna se bo še povečala in preosnovala. Dorela je pomozna akcija za po vojni urizadete obrtnike, izgotovljeni so statuti komisije, ki bo vodila to akcijo. Komisija bo že kmalu konstituirala in bodo zamogli po vojni prizideki obrtniki potem takoj vlagati prošnje za brezobrestna posojila do zneska 4000 kron.

Ob sodelovanju Zavoda za pospeševanje obrti se je ustanovila v Ljubljani Obrtna centrala za obnovo viječ Goriške, r. z. z. o. z., ki ima pred vsem namen preskrbovati surovine, delovne pripomočke in stroje za obnovitev Goriške obrtni podjetjem na Kranjskem pa posredovati naročila za obnovitvena dela na Goriškem. Ta obrtna centrala postane vsled tega najvažnejša tehnično-sirokovna organizacija in ima največji pomen tudi za goriške obrtnike. Ker bodo potom Obrtna centrala zamogli obnoviti svoje obrtne obrate, K Obrtni centrali so pristopile že najuglednejše domače tvrdke, za Zavod za pospeševanje obrti pa se odobri sklep, da pristopi s 5 deleži. Obrtna centrala je prevzela na naročilo e. k. primorskega namestništva večje dobave za opremo goriških šol. Podlago za sodelovanje pri obnovitvi Goriške si je zavod ustvaril s tem, da je na lasten račun preskrbel večje množice rezane gale, ki ga ima shranjenega v blagem Lorenziem skladišču, katerega bo oddajal manjšim obrtnikom, ki si ne morejo nabaviti lesa v večji množini in zlasti takim, ki hočejo potom Obrtno centralo prevzeti obnovitvena dela za Goriško.

Na Dunaju se je ustanovila Zveza avstrijskih zavodov za pospeševanje obrti, ki si je stavila nalogo zastopati obrtno - pospeševalne zavode pri večjih akcijah, ki se imajo izvesti skupno za celo državo potom obrtno - pospeševalnih zavodov. Tako bo prevzela ta zveza izvedbo stvarne in osebne demobilizacije, pri kateri se bo šlo za veliko koristi obrtnikov tako glede dobave surovin, kakor vrnitve delavskih moči iz vojske. Za pospeševanje lončarstva se sklene izvesti večja akcija, ki jo je Zavod za pospeševanje obrti že pričel tik pred vojsko. Zgradiła se bo po možnosti že med vojsko primerna žglna peč za lončarje v Mlaki pri Kamniku. Razpis nagrad za načrte vzornih, enostavnih zgrajenih mobilij se ni imel uspeha in bo razpis z ozirom na obnovitvena dela na Goriškem še enkrat razglašen.

Vajeniški naraščaj skrbí zavod, s tem, da podpira vsa stremjenja za vzgojo in izobrazbo obrtnih vajencev. Zlasti sodeluje pri uravi Vajeniškega doma v Ljubljani, kateremu se dovoli na novo tekoči kredit do 10.000 K. Ker sedaj vajeniškega naraščaja čimdalje bolj primanjkuje, je postalo skrbstvo za vajence še veliko bolj važno in želeli je, da bi tudi obrtniki sami pokazali temu vprašanju več zanimanja in doprinesli tudi več lastnih zrlav v interesu bodočega prospeha obrtnega stanu. V tesni zvezi z vprašanjem vajeniškega naraščaja je tudi obrtno - nadaljevalno šolstvo, ki je med vojsko bilo skoraj popolnoma ustavljeno. V zadnjem letu je bilo od 26 obrtno - nadaljevalnih šol otvorenih komaj 13, upati pa je, da bodo razmere že za prihodnje šolske leto zboljšale. — Vojaške dobave, ki jih posreduje Zavod za pospeševanje obrti radi pomanjkanja blaga čimdalje bolj pojemajo, za nadomestilo pa bo zavod poskrbel krojačem in šiviljam delo s popravilanjem že opranih in strganih oblek. Ta akcija bo prišla na jesen v tek, sedaj se vrše priprave. — Zavod za pospeševanje obrti se zaima tudi za deho, ki bo nastalo vsled izmenjave vratnih medenih ključ. Zavod zavzema stališče, da mora to delo, če se že mora izvršiti, biti izvršeno od domačih obrtnikov. Vrše se pravkar tozadevna poznanja. — Posebno važnost potaja zavod na preskrbo najnujnejše potrebnih surovin za naše obrtnike. Dočim se je sicer dobilo od nekaterih central nekaj surovin, je že komisija za železo odkrila vsako nakazilo. Ker so obrtniki vseh kovinskih strok brez železnih surovin, bo zavod položaj temeljito poislil komisiji za železo ter na novo zahteval vsaj toliko materiala, da bo mogoče ustreči najnujnejšim potrebam. — Zavod je podpisal 1000 K 8. vojnega posojila.

Poročilo se vzame soglasno na znanje, zastopnika osrednjih oblastev, pa obljubita svojo podporo v vseh točkah predsednikovega poročila. — Dališa debata se razvije glede pristopa Zavoda za pospeševanje obrti v Ljubljani, k zvezi avstrijskih zavodov za pospeševanje obrti na Dunaju. Sklene se to zadovjo urediti v prihodnji seji izvsayalnega odbora. Odobre se zapisniki zadnjih dveh sej in računski zaključek za leto 1917 ter sprejme revizijsko poročilo. — Seje sta se udeležila tudi predsednik in podpredsednik Obrtna centrala za obnovitev Goriške, ki sta opozarjala na nujno potrebo akcije za obnovitev raznih panog goriške domače industrije, zlasti izdelovanje kovinskih predmetov v Lokvorju, čipkarstvo in lesno domačo industrijo v Cepovanjski dolini. Za čipkarstvo se bo razdelilo letos nekaj svilenega sukanca, za katerega naj se prijavilo zainteresirani pri Trgovski in obrtniški zbornici v Hribu na Češkem, koji je ta akcija porverjena za vse čipkarke okraje na Avstrijskem, eventualno pri pristojni Trgovski in obrtniški zbornici. — Pri skrbstvu za invalide sodeluje zavod s tem, da jim preskrbuje mesta pri mojstrih, da se izuče svojim poškodbam primerno novih spretnosti v rokodelstvu. Zastopnika osrednjih oblastev izražata zadovoljstvo nad tako uspešnim delovanjem tukajšnjega zavoda, ki si je pridobil s svojim delom stališče ene-ge najvažnejših gospodarskih zavodov

v deželi. — Sklene se zvišati tudi zavodov personal, da bo zamogel zavod biti kos vsem velikim zahtevam, ki jih bo stavilo vojno prehodno gospodarstvo na delo obrtno - pospeševalnih zavodov. Obrazloženo se je še več internih vprašanih, nakar zaključijo se predsednik Iv. Kregar z zahvalo vsem navzočim ter mestnemu magistratu, ki je dalo za kuratorstvo sejo zborovalnico na razpolago.

Dnevne vesti.

— Vojno odlikovanje. Mornariški viši kurat dr. Josip Štever je odlikovan z vitežkim križem Fran Josipovega reda z vojno dekoracijo.

— Imenovanje v notranjem ministru. Namestništevni tajnik Evgen Zupančič je imenovan za ministerjalnega podtajnika v notranjem ministru.

— Slovensna otvoritev zdravilišča za tuberkulozne vojake. V soboto ob 14. popoldne se je izvršila slovenska otvoritev prvega zdravilišča za vojake, bolne na pljučih, ki so doma iz Kranjske. Zdravilišče je bil ustanovljen polkovni zdravnik dr. Mavricij Rus, poveljnik c. in kr. rezervne bolnišnice št. 5 v belgijski vojašnici. Otvoritvene slavnosti, o kateri bomo še poročali, so se udeležili zdravniki, častniki, uradniki, streljani in streljane nove bolnišnice. Poleg tega so posetili novoustanovljeno zdravilišče ter prisostvovali otvoritvenim slavnostim predsednik grof Attems, okrajni nadkomisar dr. Žužek, vojaški štajski poveljnik generalmajor von Uherek s svojim pobočnikom ritmistrim Hudovernikom, stotnikom vit. Luschanom in stotnikom Trdinom, za sanitetne oblasti garnizijski šef - zdravnik generalštabni zdravnik dr. Geduldiger z višjim štabnim zdravnikom dr. Lusenbergerjem, nadalje namestnik deželnega glavarja dr. Lampe, za mestno občino župan dr. Tavčar in podžupan dr. Triller ter za Rdeči križ okrajni glavar v pok. Del Cot.

— Iz pisarne Slovenskega narodnega deželnega gledališča. Jutri, dne 20. avgusta, začne slovenska drama zopet s svojimi rednimi skušnjami in vabi vse svoje člane, da se zbero ob 7.49. v gledališči. Tudi za opero so se skušnje že pričele. Prvi sestanek vseh vpisanih članov in članic plesne šole se vrši danes ob 7. zvečer v mali dvorani Narodnega doma (kavarna). Vodstvo angažuje takoj muzikalno naobraznega suflerja (suflerko) za opero in opereto, kakor tudi suflerko za dramo ter se tem potom javlja vsem onim, ki reflektirajo na ta mesta, da se takoj zgledajo v gledališki pisarni.

— Predilnice v Ljubljani je kupila Zadruga centrala. V »Tagespostu« je nekdo prelival bridke solze radi tega, češ, da je zopet neka nemška posest prišla v slovenske roke. Ta posest je toliko bolj važna, ker bo projektirani novi glavni kolodvor imel glavni vhod s podaljšanjem Mi klošičeve ceste preko predilniške realitete.

— Podražanje mleviskih izdelkov. C. kr. deželna vlada razglasa, da je podražanje mleviskih izdelkov stopilo v veljavo. Vzrok dvigu cen se navaja zvišanje cen žitu, vpljavalca mlatinskih premij, zvišanje plač mlinarskemu osebju, posebno pa se zvišanje stroškov tujezemskih mleviskih izdelkov. Glasom naredben mora imeti vsak prodajalec v svojih prodajalnih prostorih na vidnem mestu nabite cenike vseh mleviskih izdelkov. Odstiske te naredbe se dobi v tiskarni Iz. pl. Kleinmayra in Ferd. Bambergarja v Ljubljani.

— Povišanje cen sodavičarskih izdelkov. Deželna zadruga izdelovalcev sodavode na Kranjskem naznanja, da so se vsled večjih režijskih stroškov cene sodavičarskih izdelkov od 11. avgusta povišale.

— Umrl je v soboto, dne 17. avgusta, zasebnik gospod Ivan Vindiš, po kratki muci bolezni v tujakšnji deželni bolnišnici. Star je bil 81 let. Naj počiva v miru!

— Poročil se je v petek v Šentpetrski cerkvi v Ljubljani gosp. dr. Albert Botter z g. Vido S. Ritofovo.

— Matija vitez Schönherjeva ustanova za vpkoljene ubožne železnice. Prošnje je vlagati najkasneje do 10. septembra t. l. pri oddelku, kateremu je bil prosilec pred vpokojenjem dodeljen. Uboštvo mora župnik ali pa župan potrditi. Prednost imajo vsekaror v vojni onemogli ali ranjeni železničarji.

S častno svatino za 40letno zvesto službovanje je odlikovan gozdni oskrbnik Anton Podlogar na Auerspergovem posestvu na Golem.

Iz Selške doline nam pišejo: Pri nas so aprovizacijske razmere kaj žalostne. Karte pač dobimo, živili pa nič, narobe bi bilo boljše. Moke smo pred enim mesecem dobili stranka po 2 kg, sladkorja nič. Kdor ne pridela živeža doma, mu je gorje, ker tudi za denar ne dobi ničesar. Begunci se kar zgrinjajo skoz našo dolino in ti so nam nemaničem v škodo, ker plačujejo živila po nezastisljivo visokih cenah, ali jih pa zamenjavajo. Jajca n. pr. plačujejo že po 80 vin! Če se pa pritožijo, oziroma spodbajo merodajne ljudi, da vendar kaj store v pomoč stradalajočim domačinom, potem si pridobijo ime — sitnežal! Lepo je očiti sitnost ljudem, ki ne vedo, kaj je pomanjkanje! Še ni dolgo, da sem govoril z nekim popotnikom, ki mi je zatrijeval, da je na Tolminkem bolje, češ da je tam »župan in okrajni glavar, ki gresta na vso moč potrebnim ljudem na roko«. A kaj šele bo, če se razmere ne zboljšajo? Nemaničem in onih, ki so navezani na bome mesečne vinarje, čaka gotova smrt in lakota! Mesa dobimo vsakih 14 dni v Selcih, a se tega po 20 dkg za bolno osebo. Seveda le v slučaju, da pride mesar iz Železnikov sedit v Selce in se v veliki gnoči po večurnem naporu prinese do njega in si deležen njegove dobrote! Ne vem pa, kako je to, da v gotovih hišah ne manjka mesa, tam se vedno kuha »golaž«, da bi človek ne verjel, da živimo v časih pomanjkanja in stradanja. Moje mnenje je, da ni smeti delati razlike med ljudmi, oziirati bi se bilo ednople na zares potrebne, pa naj si bodo ti pri »dobroto deležih« priljubljeni ali ne! Proč z dvojno mero!

Popotnik nam piše: Poštni voz, ki vozi po Selški dolini v Škofjo Loko in obratno, je vedno tako prenapolnjen, da se mora že smiliti živati, ki ga vleče, in ljudje, ki trpe v tej gneči. Tudi bi bilo treba cene določiti, ne da bi kdo plačeval več, kdo manj. Enaka mera za vse! Te dni sem se peljal z »omnibusom« s škofješkega kolodvora v Loko in plačal za kratko vožnjo 2 kroni! No, to je pa že judovska cena! Res je, da živimo v vojnem času, a kar je preveč, je preveč!

Oskrbnika »Triglavskega doma« na Kredarici opozarja vse, ki nameravajo le-

tos še na Triglav, da bo kočja oskrbovana le še kakih 14 dni.

Trbovlje. Zenska podružnica Ciril-Metodove družbe je imela dne 1. avgusta občni zbor, ki se ni vršil cela štiri leta. Vzlic temu je podružnica vsa štiri leta delovala, in sicer je odposlala glavni družbi v Ljubljano za 1914. leto 260 K, za 1915. in 1916. leto 190 K, za 1916/17. pa 212 K, za tekoče leto se je že nabralo 425 K članarine in 31 kron nabranih na občnem zboru za cvetlice z vrta ge. Dimnikove. Torej je bila podružnica z ozirom na težka leta od leta 1914. dalje povoljno delavna, kar je zahvaliti vrlim zavednim gg. članicam. — Novi odbor se je sestavil sledeče: prvo-mestnica gospa Dimnikova, ki načeluje podružnici od njenega obstoja in jo je zastopala na vseh glavnih skupščinah in je vedno delovala za procvit in razvoj podružnice; namestnica prvomestnice ga. Senturčeva; tajnica ga. K. Pertot; njena namestnica g. Habljan; blaginjakarka ga. Silva Velkavrh; njena namestnica g. Grebenšek. V odbor so bile izvoljene sledeče dame: g. Ruská Frankovič, ga. Omerzu, g. Windischer, g. Kukenberger, g. Trajnik, ga. Metere, g. Bajda in g. Bulinger. Pregledovalke računov g. Sonja Volker in g. Hilda Dežman. Novoizvoljeni odbor jamči, da bo podružnica storila tudi letos svojo dolžnost in po možnosti podpirala glavno družbo. Podružnica je pobirala letos dvojno članarino, ker je za trdno pričakovala, da bo letošnja glavna skupščina določila povišanje članarine, da se s tem povišajo dohodki glavne družbe. Zeleti bi bilo v prid družbi, da se bo tudi o tem razmotiralo, ko se bodo sestavljala nova družbina pravila.

Ponkvičani nekdanji dijaki vseh srednjih in visokih šol se vabijo tem potom v ljudno in nujno na sestanek, ki se vrši v nedeljo, dne 25. avgusta 1918 popoldne v gostilni gosp. Žilčarja na Ponikvi. Namen: Sestava novega odbora za leta 1900 ustanovljene »Slomskove ustanove« in razgovor o sredstvih za pomočitev ustanovne glavnice. Z ozirom na veliki narodni pomen podjetja, se pričakuje, da se udeležijo sestanka vsaki, ki ni absolutno zadržan.

Cebelarstva podružnica za Savinjsko dolino priredi v nedeljo, dne 25. avgusta ob 3. popoldne podučno predavanje (potovni učitelj gosp. Černe) pri čebelarju in posestniku I. Terglavu v St. Jurju ob Tabornu. Čebelarji iz okolice, pridite v prav obitem številu, da se pogovorimo zlasti o dobavi sladkorja za jesensko pitje!

Iz učiteljske službe. Razpisano je mesto nadučitelja na deški okoliški šoli v Slov. Bistrici. Prošnje je vložiti na krajni šolski svet v Slov. Bistrici do 31. avgusta. Pri šoli je velik vrt.

Izgubila se je pompadura z državno-železniško legitimacijo, glasečo se na Olgo Pohl, z dvema ključkoma in črno usnjato denarnico s precejšnjo vsoto. Zgodilo se je to v soboto ob dolenskem vlaku od vagona do stroja. Pošteni najditeelj naj odda pompaduro z vsebino v Spodnji Šiški št. 119 pri državnem kolodvoru proti dobri nagradi.

Zelena nakaznica za krompir se je izgubila na Rimski cesti, glaseča se na tri osebe Jeran. Kdor jo je našel, naj jo prinese na Resljevo cesto 20.

Najdene izkaznice. V soboto popoldne so se našle na poti proti cerkvi sv. Jožefa tri zelene B - izkaznice, glaseče se na ime: Frank. Černe in Ogrizek. Stranke naj pridejo takoj po nje v Križevniško ulico 10, I. nadstropje.

Zatekel se je petelin. Dobi se v Mestnem domu pri g. Antonu Kavčiču.

Aprovizacija.

— Ovseni riž za doječe in noseče matere se bo oddajal v vojni prodajalni Gosposka ulica po sledečem redu: Na izkaznice št. 1 do 400 dne 20. avgusta, št. 400 do 800 dne 21. avgusta in št. 800 naprej dne 22. avgusta. Na vsako izkaznico se dobi 1 kg ovsnega riža, ki stane 1 krono.

— Cena kruha. V zmislu razpisa c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 11. t. m. št. 25.891 prodajal se bo od prihodnjega torka, t. j. 20. avgusta dalje hleb kruha, ki tehta 500 gramov, po 48 v, pol hleba po 24 v in četrt hleba po 12 vin. Čim prej mešna aprovizacija zadostno množino krušne moke, kar se pričakuje v nekaj dneh, pekel se bo 600 gramov težak kruh in prodajal hleb po 64 vinarjev.

Prosveta.

— Slovenska Bistrica. Spored narodne veselice, ki jo priredi »Citalnica« s sodelovanjem »Celjskega pevskega društva« to nedeljo, dne 25. avgusta ob 4. uri popoldne v hotelu »Avstrija« je sledeči: 1. S. Vilhar: »Proletni zvuci« (Mešan zbor). Zorko Prelovec: »Jaz bi rad rdečih rož« (moški zbor). 2. V. Steh: »Malomestne tradicije« veseloigra v enem dejanju, ki se godi v sedanjem času. 3. E. Adamič: »Petnajst let«. O. Dev: Slovenske narodne pesmi. A. Andel: »Igra kolo«. (Vajnknaš, hr. nar. pesmi mešan zbor). 4. O. Dev: »Jegerlec«, koroška narodna. Jakob Aljaž: »Na dan«. (moški zbor). Po sporedu je prosta zabava, na kateri bo igral umetnik na harmoniko g. Napolitan iz Konje. Čisti dobicek je namenjen »Dijaški kuhinji« v Mariboru.

Razne stvari.

* Poroka Pašičeve hčerke. Iz Curija 17. avgusta: Hčerka srbskega ministrskega predsednika Nikole Pašiča se je poročila v Nici z brodolastnikom dr. Račičem iz Dubrovnika.

* Za 1400 kg letakov nad Dunajem. »Messagero« poroča o italijanskem poletu nad Dunajem: Vsako italijansko letalo je imelo za 200 kg oklicev. Italijani so vrzli na Dunaj vsega skupaj 1400 kg oklicev. Dostavljalo se, da so bila vsa italijanska letala, izvzemši ona, v katerem se je nahajal d'Annunzio, opremljena s strojnimi puškami.

* Železniška nezgoda v Dunajskem Novem mestu. Po neprevidnosti nekakega delavca, kakor se poroča iz Dunajskega Novega mesta, so se začele ponoči 15. t. m. premikati z Dunaja 3 garniture vlakov, ki so tekli vedno hitreje do postaje v Dunajskem Novem

mestu, kjer so trčili na samo stoječo lokomotivo, ki je zadela vsled tega na lokomotivo tržskega vlaka št. 85, ki se je ravno pripeljal na postajo. Nekaj vagonov je razbitih, 18 potnikov ranjenih.

* Dr. Sime Mazzura, častni mešan zagrebškega mesta. V soboto so izročili na slovesen način druju Sime Mazzuri častno mešanstvo zagrebškega mesta. Doplom je narisal prof. Senoa na pergamentu. Pri izročitvi so bili navzoči župan dr. Šrkulj, podžupan Kontak in senator Seifert. Nagovor je imel župan, ki je poudarjal zasluge slavljenca kot dolgoletnega pravnega zastopnika zagrebškega mesta, razven tega ga je hotel svet počastiti tudi kot starega boritelja za narodne pravice. Dr. Mazzura se je ginjen zahvalil.

* Nezgoda generalnega polkovnika Pflanzler - Baltina. Iz Skadra poročajo, da se je pripetila vrhovnemu poveljniku v Albaniji generalu Pflanzler - Baltinu na službenem potovanju nezgoda. Ko se je peljal s takozvano »draisino« t. j. s lahkim štirikolesnim železniškim osebnim vozom, je skočilo jedno zadnjih koles iz tira, ko je prišel voz iz 6 metrov visokega predora, na kar je voz padel v globoko. General Pflanzler - Baltin je ostal nepoškodovan, njegov spremljevalec sanitetni šef je težko, voznik pa lahko poškodovan.

Gospodarstvo.

— Budimpeščanska borza je pričela pretečni teden medlo, proti koncu tedna pa se je poslovanje vživelo. Kurzi so šli skoro na vsej črti navzgor ter notirali v soboto višje kakor pretečni teden. Za to novo »hausse« na budimpeščanski borzi ni bilo novih povodov, ampak motiviralo se je s tem, da bo ogrska žetev izpadla boljše kakor se je pričakovalo ter s tem, da se je ustavila ententna ofenziva. Pravi vzrok pa je bil tako kakor navadno, obilica denarja. Ker sledi dunajska borza skoraj vedno budimpeščanski, je tudi sedaj pričakovati, da bo vladalo na dunajski borzi dobro razpoloženje.

— Nove pristojbine za brzojavke. C. kr. pošto in brzojavno ravnanstvo v Trstu sporoča, da se bo od 1. septembra t. l. naprej pobiral pri sprejemanju pristojbini zavezanosti državnih in zasebnih brzojavk, vstevši častnike in tiskovne brzojavke, na vse prometne smeri razven tarifnih pristojbin povišek 20 v za vsako brzojavko in da se je določila pristojbina za vključenje (registracijo) skrajanih brzojavnih naslovov in posebnih dostavljanih navodil za Trst, Primorsko in Kranjsko na 50 K letno (dosedaj 40 K).

— Volilne cene za vino. Dne 25. julija t. l. vršilo se je na Dunaju posvetovanje avstr. drž. vinogradniškega društva. Seje so se v sporazumu s »Splošno zvezo avstrijskih zadrug« udeležili tudi zastopniki kmetijskih in vinogradniških združenj iz vseh kronovnih držav, v katerih se prideluje vino. Z ozirom na volilne cene se je sklenilo po natančnem preudranju vseh vprašanih, ki prihajajo v poštev, glede pridelovanja, trgovine in uporabe vina, enoglasno, predložiti vladi sledečo resolucijo: »C. kr. vlada se razpisi, da razveljavi obstoječe volilne cene za vino in da izroči vino prostoma prometu v Avstriji — tudi v vojnem ozemlju —, kakor se to godi na Ogrskem in v Nemčiji«.

— Tirolski občinski zastopi proti navijanju vinskih cen. »Innsbrucker Nachrichten« poročajo, da so se občinski zastopi političnega okraja Schlandraka obrnili do deželnega gospodarskega sveta z energično spomenico, v kateri zahtevajo, da naj se naredi konec nesramnemu odiranju ljudstva s strani vinskih producentov, na čemur je kriva v glavnem slabost političnih oblasti. Lansko leto že so vinske cene poskočile za 100% napram cenam v mirnem času, letos pa bočajo brez vsakega vzroka in brez vsake meje kljub izvrstnemu vinskemu pridelku cene povišati še za več tisoč odstotkov. Ze sedaj se kaže, da sega cena hektolitra od 1000—1200 K. Zahteva se zaplemba vsega vinskega pridelka na enak način, kakor za žito, samo da se pusti primerno množino za producenta in da se istočasno izločijo posredovalnice med producenti in konzumenti, kjer se ravno vrši ono tajinstveno navijanje cen.

Darila.

Mestnemu aprovizacijskemu zakladu za prehrano ubožnih slojev je poklonil gospod Adolf Lorant, trgovec v Ljubljani, vnovič 200 kron.

Za oslepele vojake. Gdč. Amalija Lapajne in Pavla Močnik sta poslali deželnemu odboru 60 K čistega dobička, nabranega v prid prireditve otroške igre »Vanda« v domačem oslepelih vojakom; c. kr. davčni urad v Škofji Loki v isti namen 146 kron.

Za »Vojaški dom« v Ljubljani so nadalje darovali: Župan dr. Ivan Tavčar 300 K; Josip Kosler, Ljubljana, 200 K; Fran Hecvar, Ustje p. Ajdovščina, 4 K 70 vin; mestno županstvo v Rudolfovem 200 K; občina Mozeli 20 K; zbirka v župniji Mavčice na Gorenjskem 252 K 60 vin. — Prav lepo prošimo še nadaljnih darov. Spominjajte se z dejansko ljubeznijo naših hrabrih vojakov!

Za Št. Viško šolo v Trstu so darovali na nabiralno polo g. profesorja I. N. v Borovnici sledeči gg.: Ivan Majaron in Franjo Švigelj po 100 K, Ivan Švigelj in Josipna Dekleva po 50 K, Ivanka Mavec 30 K, Martin Košta, Josip Pahor po 20 K, Anton Drasler, Leo Macoratti, Albert Jager, Emil Škerl, Franjo Suhadolnik, Franjo Godec, E. Stroj po 10 K, Ivka Novak, Ivan Debevc po 5 K, Janko Zirovnik 2 K. Vsem darovalcem iskrena zahvala!

Za slovensko šolo v Mariboru so darovali: praporščak Lud. Zepić na Dunaju, nabral med slovenskim in češkim častništvom 8. pešpolka na bojišču, 112 K; dr. Vekoslav Šamenjak v Gradcu 10 K; upravnstvo »Slovenskega Naroda« 53 K; neimovna nabrala v Ljubljani, in sicer so darovali: Edvard Pogačnik 100 K, Josipina Medved 20 K, Marica Medved 20 K, Marija Urban 20 K, Pavla Majcen 10 K, Srčna Ma-

cen 10 kron, Prima dr. Horvatova 10 kron, Antonija Grobelnik 10 K, Marija Medved 4 K, Albina Medved 4 K, Romana Miklavc 1 K, Julka Urbane 10 K, skupaj 219 K; kaplan Matko Krevh v Remšniku, nabral v veseli družbi 130 K; Slavica Lukacič v Ljutomeru 10 K; Franc Košir, učitelj v Studenicih, kot izkupiček dražbe za »nageljiček rdeč« v gostoljubni hiši Laznikovi v Stopniku med veselimi izletniki »Za Čreto« 35 kron; dekan Josip Čížek v Jarenini 950 K (vnovčeno vojno posojilo 1000 K); vojni kurat Trstenjak 180 K (vnovčeno vojno posojilo 200 K); na poroki Rupert Grahernik-Ivanka Supanič v Jarenini nabranih 200 K; Bralno društvo v Jarenini del čistega dobička zadnje slavnosti 300 K; v Košančevih kleti na Humu pri Ormožu zbrala vesela družba 72 K; pevska družba pri g. Ivanu Spritzeljcu namesto venca umrli mladenci Mimiki Peklar 100 K; kaplan Mešiček v Kapeli nabral pri g. Cobinu na nekem godovanju 40 K; Micka Toplišek v Olimju, darovala otroška družbica na Ciril - Metodov kresni večer z geslom »Mi mali iz Sopot« za male v Mariboru 10 K; kaplan Franc Hohnjec v Rečici nabral v družbi »Maksimov« 75 K, Franja Vošnjak, učiteljica v Ponikvi, darovala vesela družba pri Berglezu na Tičevem 32 K; O. Škamlec, župnik, Leskovec pri Ptuj, 200 K 10 vin; Miha Ferik, bogoslovec pri Veliki Nedelji, nabral na primiciji g. Lojzeta Skuhala 150 K ter na primiciji g. Ivana Gašpariča pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji 100 K; kaplan Ivan Kotnik pri Sv. Antonu v Slov. goricah, nabralo v župniji Sv. Antona v Slov. goricah 1000 K; občinski urad Zakot pri Brežicah 200 K; moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v St. Jurju ob južni železnici, prebitek veselice o priliki občnega zbora dne 28. julija 70 K; Ferdo Primec iz Hotinjevasi, zbirka jugoslovanskih in čeških vojakov nadomestne bolnišnice št. 3 v Vidmu 205 K; Milan Vošnjak, tehnični uradnik v Gradcu, 10 K; župnik Vid Janžekovič po gospe dr. Leskovarjevi, 50 K; Emerik Mravljak, trgovec v Vuzenici, darovala vesela družba iz Mute in Vuzenice pri Vrhinaku na Muti, 100 K. — Prispevke je pošiljali na naslov moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru (blaginjak Franc Pišek, Narodni dom). — Šolski o d s e k.

Upravištvu našega lista so poslali: Za oslepele slovenske vojake: Herman Kmet, nadučitelj iz Cola pri Vipavi, 300 kron, iz učiteljske prireditve »Ciganje« za vipavski sodni okraj; podružnica C. - M. družbe za Giberje in okolico 100 K; zbrana družba pri »Pehani« Gorišku v Žužemberku, 20 K, in dež. zadr. izdel. sodavode na Kranjskem v Ljubljani, 50 K, mesto venca na krsto člana g. Andreja Lacknerja iz Črnomlja. Skupaj 470 kron.

Za slovensko šolo v Mariboru: Nadporočnik prof. Niko Milačič, z bojišča, 30 kron; Ivan Ilaš z Vač pri Litli 41 K 80 v, nabrano v veseli družbi v Zabčah, zbirka slovenskih in čeških častnikov 17. pešpolka, na bojišču, 500 K, ker ne smejo brati slovenskih časopisov in vesela družba iz Sp. Šiške 50 K, zbrala pri g. Travnu pod Smarنو goru. Skupaj 621 K 80 vin.

Za »slovensko narodno gledališče« nadporočnik prof. Niko Milačič iz bojišča 30 K, in zbirka slovenskih in čeških častnikov 17. pp. na bojišču 500 K, ker ne smejo brati slovenskih časopisov. Skupaj 530 K.

Za »Ciril - Metodovo družbo« dr. Iv. Zabukovek, odvetnik v Šmarju pri Jelšah 20 K iz poravnave C 86/18 pred c. kr. okr. sodnijo v Šmarju, iz Neumarkta na Stajerskem 182 K, zbrali slovenski podčastniki 20. lovškega bataljona ob priliki odlikovanja četovodje Joška Jeraja in skupiček od prodanih zamaškov 5 K 30 v. Skupaj 207 K 30 v.

Za »slovensko šolo Sv. Vida v Trstu« Ivo Bakovnik, c. kr. notar iz Metlike 50 K iz kazenske poravnave Bajuk Miko ca. Bajuk Ana U 167/18, plačala slednja in zbirka slovenskih in čeških častnikov 17. pp. na bojišču 300 K, ker ne smejo brati slovenskih časopisov. Skupaj 350 kron.

Za »gladno slovensko, hrvatsko in srbsko dečo« ženska C. M. podružnica iz Hrastrnika 747 K 80 v, živele vzgledne Hrastrnicanke in Ana Drobnič iz Sodražice 10 K, daroval neki gosp. iz Ribnice v gost. pri g. Drobniču istotam. Skupaj 757 K 80 v. Srčna hvala!

Upravištvu našega lista so poslali: Za »Ciril - Metodovo družbo« Franc Schmit iz St. Jerneja na Dolenjskem 50 K, nabral v veseli družbi v gostilni g. J. Rečelja med rodoljubi in domačini, rodna Juvanič - Baša - Vargazon iz Zidanega mostu 50 K, mesto venca na grob g. sod. svetnika A. Rosine iz Radeč pri Zid. mostu, Zinka Cerjak, Prevorje pri Pilštajnu 83 K, nabrala med »narodno - zavednimi Prevorjani, ženska in moška podružnica C. M. dr. v Kamniku 460 K, kot čisti dobicek veselice dne 11. avgusta letos in Dolničar, Škerl, Macoratti, Klopčar, Žerjav Engelbert, Mence 100 K, zbrali zavedni Borovničani povodom prihoda naših »prebuditeljev« in na fantovščini g. Franceta v Kranju nabrali 300 K. Skupaj 1043 kron.

Za »oslepele slovenske vojake« Franc Blanič, rač. podčastnik t. č. v Smartnem pri Litiji 30 K, nabrano v veseli družbi pri Robavsu istotam.

Za »gladno slovensko hrvatsko in srbsko dečo« Elza Zorčič iz Kapel pri Dobovi 225 K, zbrala na dan proslave slov. apostolov Sv. Cirila in Metoda dne 5. julija letos, Zinka Cerjak, Prevorje pri Pilštajnu 83 K, nabrala med »narodno - zavednimi Prevorjani in Viktor Rohrmann v Ljubljani 30 K, v spomin n. ljubega mu prijatelja Toneta Rozina. Skupaj 338 kron.

Za »slovensko šolo v Mariboru« Bistrski dijaki 1000 kron.

Za »dijaško društvo Domovina« Bistrski dijaki 320 kron.

Za »dr. Krekov spomenik« nadučitelj F. Zopf, učit. M. Zopf in uča. M. Gorican iz Pristave 15 kron (vsak po 5 kron).

Za »politične preganjance« gdč. Mara Mohorčičeva, nabrala med navdušenimi Jugoslovani v Faturjevi gostilni pod Rožnikom 20 kron.

Za »oslepele slovenske vojake v Odl. lenhelmu in Gradcu« ženska in moška podružnica Sv. Cirila in Metoda v Kamniku 460 kron kot čisti dobicek veselice dne 11. avgusta letos.

Za »slovensko šolo Sv. Vida v Trstu« vesela družba pri »Jernježku« zbrala 100 K. Za »slovensko srce« na fantovščini g. Franceta v Kranju nabrali 300 kron. Srčna hvala!

Umrl so v Ljubljani:

Dne 16. avgusta: Josip Habjan, užitkar, 81 let, Radeckega cesta 9. — Adela Logar, rejenka, 4 mesece, Streliška ulica št. 15.

Dne 17. avgusta: Ivan Medvešek, posestnik, 65 let, Radeckega cesta 9. — Josip Berentin, premogarjev sin, 2 leti, Streliška ulica 15. — Tomaž Prek, delavec, 81 let, Radeckega cesta 9.

Dne 18. avgusta: Marija Pevec, kramarica, 56 let, Prešernova ulica 32. — Lovrenc Šivic, delavec, 78 let, Radeckega cesta 9.

Našim naročnikom!

„Slovenski Narod“ velja sedaj:

V Ljubljani na dom ali v upravi:

1 mesec 4 K
1/4 leta 12 „
1/2 „ 24 „
1 leto 48 „
Posamezne številke stanejo 30 vinar.

Po pošti:

1 mesec 4 K 50 h
1/4 leta 13 „ — „
1/2 „ 25 „ — „
1 leto 50 „ — „
Za Nemčijo 55 kron, za ostale dežele 60 kron.

Uprava „Slov. Naroda“.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Št. 11.262.

4252

Dražbeni oklic.

V skladišču špedicijske tvrdke „Balkan“ v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 33, bode F. Alberti, trgovec v Trstu, kavarna New-York, zastopan po dr. Franu Tomišeku, odvetniku v Ljubljani, prodal v sredo, 21. avgusta 1918, ob desetih dopoldne potom prostovoljne javne dražbe 35.000 kosov surogatnega mila, in sicer 350 zabojev po 100 kosov v skupni teži 10.200 kg.

Kupci se vabijo.

Mestni magistrat

Za petek ali soboto se sprejme postrežnica.

Plača in hrana po dogovoru. Vpraša se: **Emmonska c. 8, I. nadst.** 4240

100 K dobi,

kdor priskrbi družini (4 osebe) 1—2 sobi s pripadki do 15. septembra. — Ponudbe na upr. „Slov. Naroda“ pod: „**Novo opravilo**“ 4237

Izborno vino

belo in rdeče, prodaja vinorejce v **Krškem hiš. št. 104.** 4238

Dve dobro ohranjeni moški zimski suknji

se prodasta. — Ogledata se lahko v **Gradu št. 10, v trgovini za čevlje.**

Kupim bencino motor

Ronudbe pod „**J. G. 12**“ na upr. „Slovenskega Naroda.“ 4246

Kupi se hiša z gostilno

na prometnem kraju v **Ljubljani ali okolici.** Pismene ponudbe na upr. „Slov. Naroda“ pod **B. K.** 4233

Krasna vrtna, oziroma stavbena parcela

na najlepšem delu mesta, sedaj celo **izborna obdelana, se prodaja.** — V sedanjem obdelanem stanju zadostuje za potrebo 5 do šest družin in se rentira z nad 20 odstotkov letno. Pozeve se pri **Francu Goldmannu, Križevniška ul. 9, II. nadst.** 4239

IZJAVA.

Marija Kogoj, trgovka v Ljubljani, Florjanska ul. 13, naznanjam, da nisem plačnica za dolgovce svojega moža. 4214

Iščem mlajšega koncipijenta

z legalno sodno prakso za **takojšnji vstop**, ali vsaj s **1. septembrom t. l.** Ponudbe z naznanilom plačilnih zahtevkov naj se vpošljejo neposredno na moj naslov. **Dr. Vladimir Žitek, Advokat v Novem mestu.** — 4203

Češko posteljno perje

puščeno, belo, prima puh kilo 45 K, fino belo s puhom 26 K, isto druge vrste 17 K, siv puh 26 K, sivo perje 7-50 K, nepuščeno belo kilo prve vrste 10 K, druge vrste 7 K razpošilja po povzetju 4194

Irma Haldek Praga-Smichov

Kinskeho tr. 1.

Kupim hišo (vilo)

(4—5 sob) z vrtom za sočivje in sadje in nekaj zemljišča (1—2 orala) v večjem kraju ob železnici na Dolenjskem ali Spodnjem Štajerskem. Ponudbe z naznanilom opisom pod „**Mirni dol**“ na upravnishvo „Slov. Naroda.“ 4245

Fino KUHARICO

išče **boljša rodbina v Trstu.** Znanje laščine ni potrebno. — Več pove višji poštni oficijal **Tomatič, Triška cesta 43.**

SUHE GOBE (jurčke)

kakor tudi druge zaplemi ne podvržene deželne in gozdne pridelke (maline, jagode, med itd.) kupuje po najvišjih cenah. **M. RANT, Kranj.** 2693

Mesto hišnega in pisarniškega

: oskrbnika :

se odda s **1. septembrom** pri tiskarni **Ign. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.** 4247

Izurjena prodajalka

papirne stroke (tudi galuterijske) se **takoj stalno sprejme.** Ponudbe pod: „**Papirna stroka**“ na upravo „Slov. Naroda.“

Kupim dobro ohranjene pulte in omare za trgovino in pisarniško opremo.

Ponudbe na upravo „Slov. Naroda“ pod „**Oprava 256**“ 4248

Srbečico, hraste, lišaje

odstrani prav naglo dr. **Flesch-a** izvir. postav. varovano „**SEKAPFORM**“ mazilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3—, veliki K 5—, porcija za rodbino K 12—.

— **Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko.** Zaloge za Ljubljano in okolico: **Lekarna „pri zlatem jelenu“, Ljubljana, Marijin trg.** 880

Pozor na varstveno znamko „**SEKAPFORM**“

Krasna vila,

pet sob, tri orale okrasnega, sadonosnega in sočivnega vrta, polja in travnik, 17 električnih luči, ena krava, tri svinje, mnogo perutnine in domačih živali, poljska orodja, tričetrt ure peš od **Gradca.** Cena 95.000 kron v gotovini. Ponudbe **Buchberger Gradec, Ragnitz 73.** 4242

Odvetnik

dr. Leopold Boštjančič

naznanja da je **otvoril odvetniško pisarno v Trstu**

ulica **Arciduca Giuseppe (Ex Caserma) 15 I.**

Odprto 8-12 3-6

Zlatina - briljanti - ure - srebrnina

F. ČUDEN SIN

samo nasproti glav. pošte v **Ljubljani.** Prijazna postrežba.

MLATILNICE

za pogon s silo in z roko, dalje žitne mlatilnice najnovejše konstrukcije, žitnice, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mline za žito in sadje, gepelje, stamoznice, brzoparilnice, kotle za žganje, brane in pluge ter razne druge poljedelske stroje iz največjih tovarov, z jamčeno dobro kakovostjo, ima vedno na zalogi **zaloge poljedelskih strojev**

Fr. Hitti, v Ljubljani, Martinova cesta št. 2. Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznani in dokazano najboljših pripravnih za vsako mletje. **Dobra in najcenejša postrežba vsakemu zainteresiranemu.**

Jedilno OLJE

na prodaj v sodih po **200 lit.** — Pismene ponudbe pod: „**Prima olje 4101**“ na upravn. „Sloven. Naroda.“

Prazne vreče

vsake vrste in **suhe gobe** kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trg. firma **J. Kušlan, Kranj, Gorenj.**

Stanovanje

z dvema ali tremi sobami in pritliklami v Ljubljani ali bližnji okolici se **išče takoj.** — Pismene ponudbe na upravn. „Sl. N.“ pod „**B. K.**“ 4232

Sprema, jako poštena kuharica::

se ob visoki plači **išče za takoj k 2 osebama.** Naslov pove upr. **S. N. 4228**

Išče se lepa meblovana soba

z električno razsvetljavo za stalnega nameščenca. Na takojšnjo oddajo se ozira. Naslov pove upr. **Sl. N. 4222**

Izgubil se je na Golovcu

bel pes

s črnimi lisami. Sliši na ime „**Keko**“ in ima pristržen rep in ušesa. Kdor ga najde, naj ga odda proti dobri nagradi ali za živila pri **g. Jesiha, gostilničarju v Rudniku.** 4230

SIGORIN zatre čudovito naglo 3734

STENICE

vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Glavna zaloge za Avstro-Ogrsko: **Lekarna „pri upanju“ Apotheke »zur Hoffnung« Pécs 45, Ogrsko.**

Franc Kavčič
magistratni uradnik

Anica Kavčič, rojena Jelenič
poročena.

Ljubljana, 17. avgusta 1918.

4229

UMETNO GNOJENJE
bo samo

Vaša korist

toda ne odlagajte! Zahtevajte **takoj** ponudbo na **20% kalijevo sol in 14% kalcij.** Poznejši naročniki vsled težavnega uvoza ne bo mogoče izvršiti! — Pojasnila so Vam na razpolago! — Jamstvo za kakovost. 3969

Vinko Vabič, veletržec, Zalec, Spodnje Štajersko.

Pomanjkanje črnila v steklenicah

bo vedno občutnejše radi pomanjkanja steklenic. Nudim Vam zato „**Efesin**“, črnilni ekstrakt v vseh barvah, kakor tudi ekstrakt za kopirno črnilo. — Za urade, trgovce itd. — Nikak vojni nadomestek. — Zajamčeno. Prihranka 50%.

Nudim nadalje „**Biolin**“. Iz vsakega zavoja skuha lahko vsak do 10 l. izbornega piva. — Nadalje „**Spira**“, izborni nad. za žgalni špirit. Se ne raztopi ne v vlagi ne vročini. — Gori kot špirit. Pri boleznih, potovanjih itd. neobhodno potreben za hitro segretje pijač itd.

Proti naprej poslanim **10 K** pošljem kot vzorec prosto poštine: 5 zav. „**Biolina**“, 5 zav. „**Efesina**“ in vzorec „**Spira**“ in navodilo v slovenskem jeziku.

Vsa Jugoslavija že barva obleke z mojo barvo „**International**“. Dobi se razen že opisanih barv tudi rožnata (roza) barva. — Za naročila od 10.000 zav. naprej znaten popust.

Zahtevajte cenik drugih predmetov. Se priporoča s spoštovanjem 4225

Rudolf Cotič, Vrhnika.

Upokojena učiteljica

išče službe kot večletna vzgojiteljica. Pismene ponudbe na upravn. „Sloven. Naroda“ pod: „**vzgojiteljica 4183**“

Prodaja se več častniških uniform,

(hlače, bluze, plašč in kape), vse v dobrem stanju, stare kvalitete. **Gajeva ulica 2/I, Povše.** 4182

V službo se sprejme

14—16 letna deklica za lahka kuhinjska dela. 4234

Josip Mozetič,
Elizabetna cesta št. 5/I, Ljubljana.

Velika prazna soba

se **takoj odda.** — Poizve se pri upr. „Slovenskega Naroda.“ 4213

Kupim dobre citre

Ponudbe s ceno naj se pošljejo na upravnishvo „Slovenskega Naroda“ pod „**Citre/4241**“ 4241

Uradnik išče STANOVANJE

s kuhinjo, 2—3 sobami, v mestu ali v bližnji mestu od avgusta ali septembra dalje. Ponudbe pod „**Stanovanje**“ na poštni predal št. 2, Ljubljana. 3415

Novosti razglednic:

umetniških, ljubavnih, šaljivih, nabožnih, pokrajinskih, pomorskih, takih s kinematografskimi umetniki itd. dobavlja najceneje **Miroslav Eisenmenger, Dunaj V, Schönbrunnerstr. 48** Cenovniki zastoj. 3897

Iščem lokal ali STANOVANJE

z dvema sobama in kuhinjo v mestu, proti nagradi v živilih. Ponudbe pod: „**lokal 4168**“ na upravn. „Slov. Nar.“

Kupujem umetno zobovje

in splošno vse, kar je **starinsko.** Posredujem pri prodaji posestev. **ALBERT DERGANČ, brivec Franciskanska ulica 10.** 1458

Zamenja se MOKA za čedno

moško obleko

srednje velikosti. — Prosi se za pismene ponudbe na upravn. „Slov. Nar.“ pod „**Čedna obleka 4198**“

8000 do 16000 kvad. metrov stavbenega zemljišča

na meji mesta **Gradec na Štajerskem**, pri električni napeljavi (Starkstromleitung) s tristranskim cestni m osprejem, za vsako večje podjetje najlepša prilika **se takoj prodaja po ugodni ceni.** — Natančno pojasnilo da 4205

ERNST WLADKA, GRADEC, IDEHOFASSE NR. 9.

Prodajalka

18 letna. **išče službo v trgovini z mešanim blagom.** — Sedaj je se v službi, ter mora zapustiti dosedanje mesto vsled pomanjkanja dela. Naslov: **Josip Mozetič, Elizabetna c. št. 5/I, Ljubljana.** 4216

KUPUJEM zamaške in vreče

in plačujem za nove zamaške od steklenic **K 110.** — za kg, za stare, prevrtane pa ne zlomljene zamaške do **K 65.** — za kg, dolge šampanjske zamaške, ne umetne, za komad do **K 1.** — in vreče do **K 14.** — komad. Prevzamem vsako množino brez prejšnjega vzorca in obvestila po povzetju.

E. Landskroner, nakupovalnica vreč in zamaškov v Gradcu, Lendka št. 15.

Podružnica Ljubljana. JADRANSKA BANKA Podružnica Ljubljana.

Delniška glavica: **K 20.000.000.**

Rezerve: okrog **K 3 1/2.000.000.—**

SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%. Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPUJE IN PRODAJE: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke c. kr. razredne loterije.

Centrala: **Trst.**

Podružnice:

Dobrovnik, Dunaj, Kotor, Metković, Opuzja, Split, Sibenik, Zadar

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditivne na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: **JADRANSKA.**

7

Telefon št. 257.